درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140 Ղրշ
» » » »	վեցամսեայ.	70 »
» » » »	եռամսեայ.	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40 Ֆրք
» » »	վեցամսեայ.	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ.

ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Նպաստից Ցանձնաժողովին երկուշաբթի օրուան նիստին որոշումները կարդացողները գիտցին անշուշտ թէ «որբերու ապագան» և «ձեռագործ արհեստաբացատրութիւնները» մէկէ աւելի անգամներ յիշուած էին անոնց մէջ: Անցողակի ուշադրութենէ մը աւելի կ'արժեն այդ որոշումները որոնք գործունէութեան նոր շրջան մը կը բանան Ցանձնաժողովին առջեւ, և նպատակայարմար ու իմաստուն բարեգործութեան առիթ մը կ'ընծայեն հայ ժողովուրդին՝ թէ՛ հոս և թէ՛ դուրսը:

Պատրիարքարանի վարչական ճիւղին կարեւորագոյն մէկ մասը կազմող այդ պաշտօնական մարմինը, որ ուրիշ որ և է Ժողովէ կամ Ցանձնաժողովէ աւելի աշխատութեան բեռ ունի իր ուսերուն վրայ, մինչև այսօր կը շատանար՝ հասած նպաստներուն բաշխումը կատարել գաւառի կարօտեալներուն, որբանոցներուն ամսաթոշակ յատկացնել, անոնց մատակարարութեանը հոգ տանիլ հեռուէն, դասագիրք ղրկել գիւղական լքուած դպրոցներուն և եկեղեցական զգեստ ու մատեան աղքատ եկեղեցիներուն: Հիմայ կը մտածէ թէ ինչ պիտի ըլլայ որբանոցներու մէջ կրթուող տղոց մօտաւոր ապագան՝ ապրուստի տեսակէտով: Անոնք քանի մը տարի նախնական ուսմունք ստանալէ ետքը, երբ դուրս ելլեն այդ յարկէն, ինչ գործ պիտի ընեն, ինչպէ՞ս պիտի ճարեն իրենց հացը. միթէ ան ատեն ալ հարկ պիտի ըլլայ «շրջանաւարտ որբերու Նպաստամատոյց Ցանձնաժողով» մը կազմել, որ անոնց ապրուստ և բնակարան հայթայթելու միջոցները խորհի: Այս տեսակ տխուր ու դժուարին պատահականութեան մը հանդէպ չգտնուելու համար Ազգը ու Պատրիարքարանը, գնահատելի կանխատեսութիւն մըն է զոր կ'ունենայ Ցանձնաժողովը, այդ տղաքը արհեստի պատրաստել ուզելով:

Այս գաղափարին գործնական ձեւ մը տալու համար, երկու որոշ դասակարգերու բարեյօժարութիւնը անհրաժեշտ է. հարուստներուն և արհեստաւորներուն: Առաջիններէն կը սպասուի որ իրենց պաշտպանութեան տակ առնելով մէկ կամ մէկ քանի ուշիմ շրջանաւարտ, Եւրոպայի արհեստագիտական հաստատութիւններու մէջ կրթել տան զանոնք, իսկ վերջիններէն՝ իրենց արհեստանոցին կամ խանութին մէջ աշխատցնել և ձեռարուեստ մը սորվեցնել: Եգնատեան եղբայրները, Բարիզէն, առաջին օրինակը տուեր են արդէն, վեց որբ ուզելով, ինչպէս ծանուցուած էր Ցանձնաժողովի որոշումներու կարգին մէջ: Այս նախաձեռնութիւնը իր հետեւողները պիտի ունենայ անշուշտ թէ՛ հոս և թէ՛ արտասահման բնակող կարող ազգայիններուն մէջ, որոնք այս կերպով խելացի բարեգործութիւն մը կատարած պիտի ըլլան, իրենց նուիրած պաշտպանութեան ու ծախսելիք դրամին՝ ապագայի մէջ ամբողջ սերունդի մը օգտակար դառնալուն ապահովութեամբ: Բայց ամէն բան մի միայն հարուստներէն սպասելը ձանձրալի հարկ մըն է թէ՛ տուողին և թէ՛ առնողին համար. և ներկայ պարագային մէջ միջնակարգ դասակարգը, արհեստաւորները, դիւրութիւն ունին գրեթէ նոյնքան ծառայութիւն մատուցանելու որբախնամ գործին՝ որքան դրամատէրները: Շատ պարզ բան մըն է անոնցմէ սպասուածը. Պատրիարքարանի կողմէ յանձնարարուած մէկ մէկ շրջանաւարտ որբ առնել իրենց գործատեղին և արհեստ սորվեցնել. ամէն արհեստաւոր աշկերտի պէտք ունի արդէն, զոր կ'աշխատցնէ, մարդ կ'ընէ, համեստ շաբաթական մըն ալ յատկացնելով անոր ապրուստին համար ու յօգնութեանը փոխարէն. արդ, առիթը ներկայացած ատեն, նախապատուութիւնը որբի մը տալով, և կամ մէկ քանի աշկերտներ միանգամայն ուզուած ատեն՝ ընտանեզուրկներուն ու ծնողք ունեցող տղոց մէջէն խառն ընտրելով, բան մը չեն կորսնցներ: Ընդհակառակը, բարիք մը գործած ըլլալու սրտի հաճոյքն ալ կը վայելեն:

Մնաց որ, հայ արհեստաւոր դասակարգը, էսնաֆը, Թախանձագին դիմումի պէտք չի թողուր՝ իր ձեռքէն ելլած նպաստը ընելու, ինչպէս դրամով նոյնպէս անձնական ծառայութեամբ, զոր ընդհանրապէս ինքնաբերաբար կը մատուցանէ: Ասոր ամէնէն սրտաշարժ մէկ օրինակը—որուն վրայ օր մը բնաւ ուշադրութիւն դարձնող չէ եղած սակայն—Հիւանդանոցին մէջ երեւան կու գայ, ուր ամէն ամիս կանոնաւորապէս կ'երթան Գում'գաբուի և Լանկայի սափրիչ արհեստաւորները... հիւանդները, ապուչները ածիլելու, մազերնին կտրելու, գլուխնին մաքրելու համար: Ամէն անգամ որ Հոգաբարձութիւնը իր շնորհակալութեան նամակներուն վերջը, երկու տողով կը յիշէ այդ «ուստապաշի»ներուն անունը, կը մտածեմ թէ ճշմարիտ անձնուիրութիւն մըն է այդ մարդոց ըրածը, դրամական նուէրէ մը շատ աւելի դժուարին: Այսպէս նաեւ ամէն արհեստաւոր, իր ճիւղին ու իր սահմանին մէջ, անկեղծօրէն կ'ըմբռնէ մարդասիրութիւնը զոր առիթը ներկայացած ատեն չի զլանար սիրայօժար:

Նպաստից Ցանձնաժողովը, որ խնդակցութեան արժանի է որբերու ապագային ու ապրուստին նկատմամբ իր ունեցած նախատեսութեանը համար, կրնայ ապահով ըլլալ թէ ինչպէս հարուստները՝ այնպէս ալ արհեստաւորները հաճութեամբ պիտի լսեն իր հրաւէրը:

Տ. Ա.

ԿՈՎԿԱՍԻ ԳՈՐԾԵՐ

ՀԱՅԱՏԵԱՑ ՅՈՅՆ ՄԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ

ԲԱԳՈՒ, 16 Յուլիս

Ամսիս սկիզբը, Բագուի նահանգական դատարանում քննվում էր մի շատ հետաքրքիր գործ: Ահա եղելութիւնը.

Նահանգական հողաչափ Մելիք Բաբախանեան, գնում է պաշտօնապէս ռուս գաղթականներին յատկացրած հողերը կարգաւորելու: Նա գրում է պաշտօնապէս այդ մասին պետական կալուածների վարչութեան յոյն գործակալ Լազրեւին, խնդրելով գալու և ցոյց տալու իրեն այդ հողի սահմանները: Լազրեւ պատասխանում է որ ինքը ցոյց է տվել այդ տեղերը գաղթականներին և թէ նրանք գիտեն արդէն:

Մելիք Բաբախանեանի հարցին գաղթականները պատասխանում են որ ոչ մի պաշտօնեայ իրենց մօտ չի եկել և սահմանների մասին էլ իրենց ոչինչ յայտնի չէ:

Մելիք-Բաբախանեանցին ոչինչ չէր մնում անել, եթէ ոչ կազմել այդ մասին արձանագրութիւն և հեռանալ, ուղարկելով միեւնոյն ժամանակ արձանագրութեան մի օրինակը վարչութեան ի տեղեկութիւն, ինչ որ ի պաշտօնէ պարտաւոր էր անել:

Միւս օր, Մելիք Բաբախանեան պաշտօնական թղթի վրայ ստանում է հետեւեալ նամակը.

«Մեծապատիւ Պարոն,

«Ստացայ ձեր յայտարարութեան պատճէնը որի մէջ դուք զրպարտում էք ինձ. բայց չեմ հասկանում թէ ինչ պատճառաւ: Թէ՞ գուցէ նրա համար պարզապէս որ բոլոր հայ ազնուականների բնածին յատկութիւնն է: Զարմանում եմ. միթէ դուք չէ՞ք հասկանում, որ անցաւ այն ժամանակը երբ ռուսաց կառավարութիւնը տալիս էր Հայերին զանազան արտօնութիւններ և նրանք միլիոններ աշխատելով ռուսաց փողերով բանկիռներ էին դառնում արտասահման: Հասկացէք որ այդպիսի տոհմային յատկութիւնների համար Ռուսաստանումն էլ ատում են ձեզ, իսկ Յոյները արատ են համարում ողջունել Հայերին. և երեւի դուք վաղուց գիտէիք որ ես այն Յոյներից եմ, որոնք ատում են Հայերին»:

Դատարանում, Լազրեւ ուզում էր արդարանալ, որ ինքը վիրաւորական ոչ մի խօսք չէ գործածել:

Դատարանը վճռեց դատապարտել նրան 50 րուբլի տուգանքի, և վճարելու անկարող դէպքում՝ տասը օր բանտարկութեան:

Ինչպէս տեսնում էք, «յարգելի» յոյն պաշտօնեան բաւականին կարդացած է Կավկազ և Նովոյէ Վրեմիա թերթերը, որ պաշտօնարաններում ձրի ստացվում են:

Ցաւալին այն է, որ այդ Լազրեւը դատուել է մի անգամ խարդախութիւնների և կառավարութեան փող ուտելու մէջ:

Երէկ, կարդացի որ նրան հեռացրել են պետական կալուածների վարչութեան գործակալի պաշտօնից:

Դրան Հայերը ասում են.

«Լաւ քեզ խրատ, էլ չցանես կտաւատ»:

Երեւակայում եմ թէ հիմայ, Պ. Լազրեւը որքա՛ն աւելի պէտք է ատէ Հայերին:

Ա.

ՄԱՄՈՒՐԵԱՆԻՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

«ԴՐԱԿԱՆԸ՝ ԴՐԱԿԱՆԻՆ ՀԵՏ»

Միշտ առիթ ունեցած ենք դառնացած ուսուցիչներէ տխուր տպաւորութիւններ լսելու, իրենց գտած ցուրտ, անտարբեր ընդունելութիւններէն, ժողովուրդի չքաջալերող ու յաճախ ալ արհամարհոտ տրամադրութիւններէն: Եւ մտածած ենք շատ անգամ թէ արդեօք ուսուցիչները ամէնէ առաջ իրենք պէտք չէ՞ որ ըլլան առաջին նշանը տուողը զիրար յարգելու, ճանչցնելու զիրենք շրջապատող հանրութեան թէ կրթական, գրական աշխատաւոր մը ո՛չ միայն արժանի է՝ այլ և պէ՛տք ունի համակրանքի, գնահատումի, քաջալերութեան:

Ու հիմայ չի՞ ներկայանար ամենագեղեցիկ առիթը մեզ, ուսուցիչներուս, խոր յարգանքի ապացոյց մը տալու մեր ասպարէզին երկար տարիներէ ի վեր նուիրուած անխոնջ աշխատաւորի մը, Վեհաքերի թարգմանչին, որուն եռանդուն գործունէութիւնը թէ՛ իբր ուսուցիչ թէ՛ իբր գրագէտ զինքը չճանչցողներուն իսկ համակրանքը մագնիսացուցած է:

Արդ, ինչպէս ըսուած էր Արեւելքի մէջ, երբ սքանչացումով, ու պիտի աւելցնենք՝ նոյն իսկ նախանձով, կը լսենք Կովկասեան ոգեւորող փառաւոր յոբելեանները, միթէ մենք ալ չե՞նք կրնար յանուն Պոլսահայ ուսուցչութեան դրականապէս յայտնել մեր անկեղծ համակրանքը դաստիարակութեան ալեզարդ մշակին:

Այս գաղափարը մեզի ներշնչեց Տիգրան Արփիարեանի «Դրականը՝ Դրականին հետ» վերնագրով խմբագրականը: Ու հաւատալով թէ ուսուցիչներու ստուար թիւ մը համակիր պիտի ըլլայ վերոյիշեալ գաղափարին, եղբայրական հրաւէր մը կ'ընենք այսօր իրենց՝ մասնակցելու համար դրական արտայայտութեան մը, ուր ապահով պիտի ունենան հոգեկան անբաղդատելի հաճոյքի մը վայելումը, ուր իրենք ալ պիտի միանան գաղափարային ազնիւ կապով մը:

Այս նպատակին գործադրութեան համար մենք արդէն պիտի ունենանք տրամադրելի համեստ գումար մը որու ձեռքին տակ ուր յարմար տեսնուի, և որ շուտով պիտի աճի անշուշտ պաշտօնակիցներու սիրայօժար նուէրներովը:

ԶԱՊԷԼ ԵՐԱՄԵԱՆ
ՅՈՒԼԻԱՆԷ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Կ. Պոլիս, 28 Յուլիս.

ՄՈՒՇԻ ՈՐԲԱՆՈՑԸ

Մշոյ Ս. Կարապետի գիւղօթիկ վարժարանը, կառուցուած 1850 թուականին՝ Առաջնորդ բարեյիշատակ Զաքարիա Սրբազանէն, կը գտնուի վանքին հիւսիսային անկիւնը, միեւնոյն զուգահեռաչափի ուղղութեան վրայ երեք հաւասար մասի բաժնուած, ննջարան իր յարակից փոքր սենեակովը և ուսումնարան իր թանգարանով, զորս իրարմէ կը զատէ միջնաորմը: Շէնքը երկյարկանի ու կամարակապ է. ստորնայարկը կաթնեղէններու պատրաստութեան յատկացուած, իսկ վերնայարկը՝ վարժարանի ծառայելով. Երեսունըհինգ տարի առաջ պատահած մեծ երկրաշարժը՝ որ պատռուածքի հետքեր թողուցած է առհասարակ վանքին ամէն շինուածներուն վրայ, հետքեր որոնք տարուէ տարի կը բացուին ու կը լայնան, բոլորովին վեր ի վայր տապալած է ուսումնարանին կամարը, զոր միաբանութիւնը նախկին ձեւով և հիմէն չկործանելով այլ եւս վերաշինել, շատացած է հասարակ պատով բարձրացնել և առաստաղը գերաններով ծածկել: Այսպիսի կարկատուն շէնք մը բնականաբար չէր կրնար կանգուն մնալ. ուստի քանի մը տարին անգամ մը փլած և նոյն ձեւով շինուած է: Հոգելոյս Մամբրէ Սրբազան փափագելով աշակերտներուն թիւը կրկնապատկել և տեսնելով որ վարժարանի այդ շէնքը միայն քսանչորս և առ առաւելն 30 աշակերտ կը պարունակէ, կը ձեռնարկէ դուրսի Ս. Յարութեան մատրան բակին մէջ 50 մեթր երկայն և 10 մեթր լայն տարածութեան վրայ կոփածոյ քարերով նոր վարժարան մը հիմնել, որուն ստորնայարկի շինութիւնը երկու տարուան մէջ ի գլուխ կ'ելլէ, սակայն գործը անյաջողութեան հանդիպելով՝ կիսաւարտ կը մնայ: Վերջին տարիները, արդի փոխ-վանահայրը՝ Տ. Վարդան վարդապետ և միաբանութիւնը մտածեցին՝ եկեղեցւոյ հանդիպակաց արեւմտեան կիսակործան երկյարկանի սրահը բոլորովին քանդել, մէջտեղէն վերցնել և Մամբրէ Սրբազանի կառուցած վարժարանին վերնայարկը շինել. սակայն ի նկատ առնելով վանքին անձուկ վիճակը և հանգամանքները, չհամարձակեցան այդպիսի մեծագումար ծախքի մը ներքեւ մտնել: Ահա այս նկատումներով միշտ ստիպուած են շատանալ հին վարժարանի շէնքովը, որուն թէ՛ տեղը անյարմար և թէ՛ ձեւը անձուկ և առողջապահիկ պայմաններէ զուրկ է: Անցեալ 98ի աշակերտներուն թիւը՝ որբերու յաւելումով, և 43ի բարձրացաւ, տեղւոյ անձկութիւնը խիստ զգալի դարձաւ, վասն զի ննջարանը իր յարակից սենեակով անբաւական կու գար այդչափ աշակերտներու. ուստի փոխ-վանահայրը միջնասրահը փայտէ որմով մը երկու մասի բաժնել տուաւ և վերին մասը յատկացուց ննջարանի, որուն մէջ պատսպարուեցան 13 աշակերտներ մինչեւ ամավերջ: Ննջարանի գործը այսպէս վերջացաւ, բայց անդին կարեւորը կը մնար, վասն զի ո՛չ առանձին դասարան և ո՛չ սերտարան կար. այդ կրկնակի անհրաժեշտ պէտքը ննջարանները լեցուցին, ինչ որ անպատեհ էր բոլորովին: Կարեւոր շինութեանց պատճառաւ, ինչպէս որ վարժարանին վերաբացումը սովորականէն ուշ՝ այն է 98 հոկտ. 26ին տեղի ունեցած էր, այնպէս ալ քիչ մը շատ՝ այսինքն յունիս 30 ին փակուեցաւ ուսումնական շրջան մը բոլորելէ յետոյ: Ամավերջի քննութիւնները կատարուեցան յունիսի մէջ և յուլիս 1 ին սկսաւ արձակուրդը, որ պիտի տեւէ երկու ամիս: Նիւթական ինչ ինչ դժուարութեանց և հակառակութեանց հակառակ, վարժարանի պաշտօնէութիւնը խղճմտօրէն աշխատած էր, ինչպէս աշակերտներուն պատասխանները կը ցուցնէին: Գոհունակութեամբ կ'իմանանք թէ, Մուշի Առաջնորդարանին կողմէ եղած դիմումներուն վրայ, Ս. Պատրիարք Հայրը հրամայած է որբերուն թիւը աւելցնել, խոստանալով մերթ ընդ մերթ նիւթական օժանդակութիւններ ևս ընել Նպաստից Յանձնաժողովէն և ապահովել վարժարանին գոյութիւնը: Ըստ այսմ, աշակերտներուն թիւը 50ի բարձրացած է: Այս օրերս երկու հիւսն վարպետներ բերուեցան որոնք ձեռնարկած են վարժարանին պատուհաններու, նստարաններու, ճաշասեղաններու շինութեան. միւս կողմէ, որմնադիր վարպետ մըն ալ պիտի բերուի ուսումնարանին մէջ կարեւոր նորոգութիւններ կատարելու և զայն գործածելի վիճակի մէջ դնելու համար, որով սերտարանի ամենակարեւոր պէտքը լրացուած պիտի տեսնուի և առաջիկայ տարեշրջանին աշակերտները մեծ շահ մը առած պիտի ըլլան և պիտի ազատին ամբողջ տարին միեւնոյն տեղը, այն է ննջարանի մէջ ծալապատիկ նստելով ուսանելու և դաս առնելու տաղտուկէն, ինչ որ շատ անգամ կը վնասէր իրենց առողջութեան: Դպրոցի ծրագրին վրայ ալ կարեւոր բարեփոխումներ պիտի կատարուին ժամանակի և միջավայրի պահանջմանց համապատասխան վիճակի մը մէջ դնելով զայն: Յուսով ենք որ Ս. Կարապետի վարժարանը այսպէս տակաւ առ տակաւ իր անուան արժանի դիրք մը պիտի ունենայ և քանի մը տարի կանոնաւոր շրջաններ բոլորելով պիտի հասցնէ ուսեալ և բարեկիրթ հոգեւորականներ և ուսուցիչներ, որոնց թիւը խիստ ցանցառ է հիմակ վանօրէից և ժողովրդեան մէջ:

Այս առթիւ, անգամ մըն ալ կը խնդրենք Արեւելքի միջոցաւ, որ Ս. Պատրիարք Հայրը և Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնը իրենց նիւթական ու բարոյական հոգածութիւնը և խնամքը չզլանան այս մեծ վանքի վարժարանին:

ԹԱԹՈՒԼ

Մուշ, 10 Յուլիս.

ԱՐՀԵՍՏՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Ճանապարհորդական Տպաւորութիւններ

ՑԻՒՐԻԽ, 6 Օգոստոս.

Եւրոպայի մէջ արհեստի և արհեստագործութեան զարգացումը, անոնց ընդհանրացումը տարբեր երկիրներու մէջ և այդ զանազան երկիրներու կողմէ ի գործ դրուած ճիգերը այդ զարգացման և ընդհանրացման նպաստելու համար՝ դարուս ուշագրաւ երեւոյթներէն եղած են: Ներկայ ժամանակի արհեստը և արհեստագործութիւնը ունին իրենց յատուկ պատմութիւնը. անոնց առաջ գալուն և տարբեր շրջաններուն ուսումնասիրութիւնը ընդարձակ և հիմնաւոր հետազօտութեան մը կը կարօտի: Այսու հանդերձ, պիտի փորձեմ ստորեւ ընդհանուր տեսութիւն մը պարզել այն միջոցներուն և հաստատութեանց մասին որոնք կը նպաստեն մեծ կամ փոքր չափով արհեստագործութեան տարբեր ճիւղերը վարող ուժերու մտաւոր և բարոյական զարգացման, այսինքն արհեստագիտական դպրոցներու և աշխատանոցներու մասին:

Ասկէ առաջ (*) առիթ ունեցայ մէկ քանի խօսք ըսել արհեստագիտական դպրոցներու նպատակին և այն միջոցներուն ու պայմաններուն մասին, որոնք անհրաժեշտ են նպատակայարմար և արդիւնաւոր գործունէութեան համար: Հիմայ կը մնայ տարբեր երկիրներու արհեստագիտական հաստատութեանց մասին մասնաւոր ծանօթութիւններ տալ և այս նպատակաւ պիտի ջանամ ամփոփ կերպով խօսիլ Սաքսոնիոյ, Պոհեմիոյ, Վիւրթէնպէրկի և Զուիցերիոյ արհեստական հաստատութեանց կազմակերպութեան և ծրագիրներու մասին:

Ա

ՔԵՄՆԻՑԻ (ՍԱՔՍՈՆԻԱ)

Ոստայնանկութեան բարձր դպրոցը

Այս հաստատութիւնը որ քաղաքին սեփականութիւնը կը կազմէ, նպատակ ունի Սաքսոնիոյ ամէնէն արհեստագործ և հարուստ Քեմնից քաղաքի և շրջականներու ոստայնանկութեան և անոր յարակից արհեստներու, նոյնպէս և ոստայն նիւթեան հետ սերտ յարաբերութիւն ունեցող վաճառականական ճիւղերու համար կրթուած և մասնագէտ մարդիկ հասցնել: Օտարներու և մանաւանդ [illegible] համար մուտքը խիստ դժուար ըլլալով, հազիւ յաջողեցայ Պ. Տեսչին (C. A. Knorr) միջոցաւ մէկ քանի սրահներ, աշխատանոցներ տեսնել և աշակերտներու աշխատութեանց մօտէն ծանօթանալ:

Դպրոցը յարմարցուած է թէ՛ ձեռքի և թէ մեքենական ոստայնանկութեան համար: Ասիկա նշանակելի է այն պատճառաւ որ, հակառակ ներկայ ժամանակիս ոստայնանկութեան նման կարեւոր արհեստին անհաւատալի մեծաքայլ յառաջդիմութեան և հսկայ գործարաններու շատնալուն, Սաքսոնիոյ ամէնէն հարուստ և նշանաւոր Քեմնից քաղաքին մէջ դեռ յարմար կը գտնուի աշակերտները պարզ փայտէ գործիքներու վրայ աշխատցնել: Ասիկա տեղի կ'ունենայ ոչ միայն աշակերտներուն արհեստի բնական և յաջորդաբար կազմակերպութիւնը ու կատարելագործութիւնը սորվեցնելու, անոնց ձեռքի գործնական հմտութիւն բերցնելու առիթ տալու համար, այլ և այն պատճառաւ որ մինչև այժմ ալ ձեռքի ոստայնանկութիւնը շատ պարագաներու մէջ անհրաժեշտ է և փոքրիկ քաղաքներու մէջ երբեմն գործածելի ու օգտակար: Օրինակ, սուղ և ծաղկեզարդ կտորներ քիչ քանակութեամբ գործուելու են, ուր ինքնաշարժ բարդ մեքենան աւելորդ ծախքերու առիթ պիտի տայ. Նմանապէս նմոյշ կտորներ պատրաստելու ատեն ձեռքի ոստայնանկութիւնը դեռ գործածելի է:

* * *

Այս երեւոյթը կրնայ մեզ քաջալերութիւն պատճառել և յուսալի է որ մենք ալ նախ քան մեքենական ոստայնանկութիւնը, որ ինքնին մեծ գումարներու և արհեստի վերաբերեալ հմտութեանց կը կարօտի, սկսինք նախ պարզով, դիւրինով և յաջորդաբար ձեռնարկենք դժուարին գործին: Այն գաւառներու մէջ ուր ժողովուրդը պարզ ոստայնանկութեամբ իր ապրուստը կը ճարէ, այն տեղ ստորին և միջնակարգ ոստայնանկութեան դպրոցներ մէկ երկու վարպետով և դասատուով լաւ ծառայութիւն պիտի մատուցանեն: Օրինակ Վանայ, Երզնկայի, Ատարկիրի և ուրիշ քաղաքներու մէջ ուր ոստայնանկ դասակարգը որոշ բաւական մեծ թիւ կը կազմէ, ուրախութեամբ պիտի տեսնէ իր արհեստի դպրոցները: Բայց ո՞վ պիտի հիմնէ այդ հաստատութիւնները: Առանց վարանելու պիտի պատասխանեմ. իրենք, նոյն իսկ իրենք, արհեստաւորները: Մեր գաւառացի արհեստաւոր դասակարգին պարտականութիւնն է անձամբ հոգ տանիլ իր արհեստին յառաջդիմութեան: Նա չպիտի գոհանայ հին աւանդական և անշահաբեր աշխատանքի եղանակով, այլ յոգնելու իր բարեփոխման և ի նպաստ յաջորդ սերունդին, պիտի ջանայ փոյթ տանիլ գիտական հիմունքներու վրայ իր արհեստը մշակելու և առաջ տանելու: Աւելորդ է բացատրել թէ բաւական չէ արհեստի մը մէջ յաջողութիւն գտնելու համար՝ ապսպրուելիք ապրանքը գէշ թէ լաւ շինել և օրական ապրուստը անկէ հանել, այլ արհեստի և արհեստաւորի ամբողջ և տեւական յառաջդիմութիւնը ինչպէս նաև իր գործին ապահովութիւնը արհեստը առաջնորդողի այդ մտաւոր և իմացական ուժերու կեդրոնացման, կրթութեան, աշխարհահայեցողութեան և վերջապէս իր արհեստին կատարելագործութեան մէջ կը կայանայ: Ժամանակ կար որ գրել կարդալը քիչերուն յատուկ էր, իսկ այժմ ոչ նուազ և թերեւս աւելի արհեստաւոր դասակարգին կրթութիւնն և մասնագիտական զարգացում հարկաւոր է:

Մեր արհեստաւոր դասակարգերու պարտականութիւնն է անձամբ հոգ տանիլ նաև ոչ միայն ներկային այլև ապագային վրայ. պէտք չէ անտարբեր գտնուիլ իրենց յաջորդներու նկատմամբ, այլ իբրեւ ճշմարիտ արհեստաւորներ որոնք կը սիրեն գործը և այդ գործին սիրոյն կը վատնեն իրենց ուժն ու կարողութիւնը, պարտաւոր են այդ գործին յառաջդիմութեան և ծաղկման հոգ տանիլ և ջանք ի գործ դնել:

Մեր արհեստաւորները պարտաւոր են ինքնուրոյն միջոցներ ձեռք առնել իրենց շրջանին մէջ կրթեալ անձեր ունենալու համար: Չենք համարձակիր խորհուրդ տալ մասնագիտական լրագրութեան եւ գրականութեան հետեւելու, բայց իրաւամբ պիտի պահանջենք որ այսուհետեւ մեր արհեստաւորները խստապահանջ ըլլան գէթ իրենց աշակերտներուն նկատմամբ և փոյթ տանին որ անոնք դպրոց յաճախելէ, շէնք շնորհք գրել կարդալ գիտնալէ յետոյ արհեստի ձեռնարկեն: Հոգ չէ թէ մեր հիմակուան արհեստաւորները, իրենք, շատերը, գրել կարդալու և ամէնէն աւելի հաշուակալութեան մասին գաղափար չունին, բայց անոնց պարտականութիւնն է ընել ինչ որ իրենց նախորդները անտեսած են տգիտութեամբ կամ անփութութեամբ և կամ միջոցներու պակասութեան պատճառաւ: Գաւառական միջնակարգ դպրոցները այսօր քիչ թէ շատ միջոց կու տան արհեստաւորի մը գրիչ և մատիտ գործածել սորվեցնելու. առ այժմ օգտուինք ասկէ: Թող մեր արհեստաւորները ստիպեն որ իրենց աշակերտները դպրոցական վկայական ստանալէ ետքը միայն ներկայանան արհեստի մտնելու: Այսպէս կրնան վարուիլ մեր ոսկերիչները, պղնձագործները, երկաթագործները, դարբինները, թիթեղագործները, դերձակները, կօշկակարները, և այլն:

Լրագրութեան միջոցաւ յաճախ կը խօսուի արհեստի և արհեստագործական հաստատութեանց մասին. մեր արհեստաւորներուն կը մնայ հետամուտ ըլլալ այս և այն կողմէն եկած կարծիքներուն և տեղեկութիւններուն: Բաւական է որ լրագրութիւնը մղակութեան նիւթ կու տայ: Ծրագրի գործադրումը և գործի յառաջացումը ժողովրդի և մանաւանդ արհեստաւոր խմբի գործն է: Զանազան քաղաքներու մէջ արհեստաւորներու ստուար խաւեր ունինք որոնց կը մնայ համաձայնիլ և ստորին ու միջնակարգ դպրոցներ հիմնել, ուր արհեստը և արհեստագիտութիւնը բնականաբար իր բաժինը կրնայ ունենալ:

ՍԻՄՈՆ
(Ծարուճակեցի)

(*) Արեւելքի 1899ի 3835, 3904, 3907, 3909, 3910 թիւերով:

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէի և Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Մուրավիէվ կոմսին ուրբաթ օրուան տեսակցութիւնը տեւեր է երկու ժամ։ Պ. Տէլքասէ շաբաթ օրը այցելութիւն տուեր է Բեդերսպուրկի Ֆրանսական դեսպան Մոնթէպէլլօ կոմսին։ Պ. Տէլքասէ յետոյ այցելեր է Ս. Պօղոս ու Պետրոս մայր եկեղեցին, կայս. գերդաստանի դամբարանը, Մեծն Պետրոսի պատմական տունը և Խազանի մայր եկեղեցին։ Պ. Տէլքասէ միջօրէի ճաշը ըրեր է ֆրանսական դեսպանատան մէջ։ Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ տրուած սեղանը, ինչպէս երէկ ծանուցինք, տասնըվեց հոգինոց էր։ Սեղանին մէջ տեղը բազմած էր Պ. Տէլքասէ՝ աջ կողմը ունենալով Ներքին գործոց նախարարը և ձախ կողմը Ելմտական նախարարը։ Պ. Տէլքասէի դէմը բազմած էր Մուրավիէվ կոմսը, աջ կողմը՝ Մոնթէպէլլօ կոմսը ու պատերազմական նախարարը և ձախ կողմը արքունեաց նախարարը։

—Տեպա Լոնտոնի Թղթակիցը Պ. Տէլքասէի ուղեւորութեանը վրայ հետեւեալը կը գրէ իր լրագրին.

«Անգլիոյ մամուլը և հանրային կարծիքը միշտ մտահոգութեան մէջ են Պ. Տէլքասէի ուղեւորութեանը համար և անոր մէջ կ'ուզեն տեսնել ապացոյց մը թէ Ֆրանքեւռուս յարաբերութիւնները փոփոխութիւններ կրած են և թէ վերջին անգամ Գերմանիոյ և Ֆրանսայի միջեւ քաղաքավարական ցոյցերու փոխանակութիւնը Բեդերսպուրկի մէջ դիւանագիտութիւնները գրգռած և վիրաւորած ալ է։ Անգլիական լրագիրները այս տեսակ դէպքերէ առիթ մը չեն փախցներ ցոյց տալու Ֆրանսայի սպառնացող վտանգները՝ եթէ արտաքին քաղաքականութեան մէջ իր հետեւած ուղղութիւնը փոխէ։ Անգլիական լրագիրները շատ հոգածու կ'երեւան Ֆրանսայի շահերուն և արժանապատուութեանը։ Ամէն անգամ երբ Ֆրանսայի բարեկամներուն թիւը աւելցնելու հանգամանքը ունեցող և կամ, ինչ որ միեւնոյնն է, Ֆրանսայի և ուրիշ տէրութեանց միջեւ եղած թշնամութիւնները նուազեցնելու բնութիւնը ունեցող խնդիր մը ծագի, Անգլիոյ մամուլը կը սկսի կարգ մը մերձեցումներու հակառակորդ կարծիքներու և իրական ու ենթադրական շահերու անհամաձայնութեան վրայ։ Այս բոլոր նկատումներուն ետին, որոնք իբրեւ թէ մեր բարեկեցութեանը օգտին համար կ'ըլլան, դիւրին է նշմարել տարտամ մտահոգութիւն մը, վախու պէս բան մը թէ մի՛ գուցէ Ֆրանսա նոր աջակիցներ գտնէ իր արդէն ունեցածներուն վրայ աւելցնելու համար։ Պէտք չէ մոռնալ թէ 1877ին և 1898ին Ֆրանսա երկու անգամ քիչ մնաց որ պատերազմի բռնուէր Անգլիոյ հետ։ Այս պարագաներուն մէջ Անգլիա, Եւրոպայի ընդհանուր կացութենէն և Ֆրանսայի մասնաւոր կացութենէն քաջալերուած, չափազանց խիստ ընթացքի մը հետեւեցաւ։ Ուրեմն շատ բնական է որ այն վայրկեանին երբ Եւրոպայի ազգերը դէմ առ դէմ կը գտնուին Մայրագոյն Արեւելքի և Ափրիկէի մէջ, ուր իրարու հակառակող զանազան շահեր ունին, Մեծն Բրիտանիա կ'աշխատի անոնց միջեւ երկպառակութիւն ցանելու և Եւրոպայէն դուրս մերձեցում մը անկարելի ընելու համար։ Անգլիա որ միշտ գործելու երկու եղանակ ունեցած է Եւրոպայի մէջ և Եւրոպայէ դուրս, շատ կ'ուզէ որ ցամաքային Եւրոպայի ազգերը Եւրոպայէն դուրս ալ իրարու հակառակ ըլլան և ետ չկենան իրենց նախապաշարումներէն ու ոխերէն։ Այս պայմաններուն մէջ դիւրին է ըմբռնել թէ Անգլիա շատ մօտէն կը հետեւի եւրոպական տէրութեանց փոխադարձ յարաբերութիւններուն և կ'աշխատի երեւան հանել եւրոպական քաղաքականութեան հակընդդէմ պարագաները, յուսալով որ անոնք աշխարհի միւս մասերուն մէջ ալ իրենց հանգամանքը չեն կորսնցներ։ Միեւնոյն պատճառաբանութեամբ երեւան կ'ելլէ ցամաքային երկիրներու շահը, որ Անգլիոյ շահէն շատ տարբեր է։»

—Բեդերսպուրկէն առջի օրուան թըւականով կը հեռագրեն թէ Պ. Տէլքասէ արտօներ է Թանի թղթակիցը բացարձակապէս հերքել այն զրոյցը թէ իր ուղեւորութիւնը առնչութիւն ունենայ Ֆրանսայի ներքին քաղաքականութեան արդի խնդիրներուն հետ։ Նախարարը յարեր է թէ Ֆրանքեւռուս յարաբերութիւնները այսչափ սերտ ու բարեկամական չէր եղած։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ՎԵՐԱԴԱՏՈՒՄԸ.— Ռէնի զինուորական ատեանին երկուշաբթի օրուան նիստին ատեն ժողովարահին առջեւ գտնուած հրապարակը գրեթէ ամայի էր։ Նիստը փակուելէն վերջը խումբ մը մարդ հրապարակին վրայ հաւաքուեցաւ, բայց առանց միջադէպի ցրուեցաւ։ Տրէյֆիւս հարցաքննուած պահուն զինուորական ատեանին նախագահը տեղեկութիւն ուզեց այն միջադէպերուն վրայ որոնք պատահած էին անոր դատապարտութենէն առաջ, երբ տիւ. Բաթի տը Քլամ անոր այցելութիւն տուած էր Շէրշ Միտիի Բանտին մէջ։ Տրէյֆիւս պատասխանեց թէ օտարազգի զինուորական կցորդի մը վրայ խօսած միջոցին ինք բնաւ ըսած չէր թէ Բաթի տը Քլամ թէ դաշոյնով պիտի կտրէ այդ կցորդին կոկորդը։ Տրէյֆիւս յայտարարեց թէ ինք սապէս ըսած էր.— «Ամէն կառավարութիւն հետազօտութիւններ կատարելու միջոցները ունի։ Կրնայ հարցաքննել օտարազգի զինուորական կցորդները։ Եթէ անոր տեղը ըլլայի, փոխանակ թող տալու որ անմեղ մը դատապարտուի, պիտի ստիպէի զանոնք որ խօսին, եթէ հարկ ըլլայ նոյն իսկ դաշոյնը անոնց կոկորդին դնելով։»

— Տրէյֆիւս երեքշաբթի օր զինուորական ատեանը տարուած միջոցին ո և է դէպք չպատահեցաւ։ Ժողովարահին շուրջը քանի մը հարիւր հետաքրքիրներ հաւաքուած էին։ Նոյն օրուան նիստին մէջ Տրէյֆիւսի պաշտպան ոստիկան-զինուորներուն հարիւրապետը անգամ դուրս հանուեցաւ։ Ատեանը գաղտնի պարութային մէկ մասին միայն տեղեկացաւ։ Զօրավար Շամուան պատերազմական նախարարութեան կողմէ հարկ եղած բացատրութիւնները տուաւ պարութային վրայ։

— Պ. Ժօռէս որ իբրեւ վկայ հրաւիրուած է, առջի օրը Ռէն հասաւ։

— Տրէյֆիւսի առողջական վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ իր ընտանիքին։ Ամբաստանեալը միայն կաթ կը խմէ։ Տկարութիւն մը կը զգայ զոր պիտի սաստկացնեն դատավարութեանց երկարութիւնը և յոգնութիւնները։

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Բէքինէն կը հեռագրեն Ռիւթէրի թէ Բէքինի ռուսական դեսպան Պ. Կիրս ծանուցագիր մը տուեր է Չինու արտաքին գործոց Խորհրդին՝ այն լուրերուն վրայ որոնք հրապարակ հանուած են չինեւճաբոնական դաշնակցութեան մը նկատմամբ։ Ռուս դեսպանը դիտել տուեր է թէ այդ տեսակ դաշնակցութիւն մը մեծ տհաճութիւն պիտի պատճառէ Ռուսիոյ մէջ և ծանր հետեւանքներ պիտի ունենայ Չինու համար։

ՄԻՒՆՍԹԷՐ ԿՈՄՍԸ.— Գերմանիոյ կայսրը իշխանի տիտղոս տուեր է Բարիզի գերման դեսպան և խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին գերմանական առաջին պատուիրակ Միւնսթէր կոմսին, իբրեւ վարձատրութիւն այն մեծ ծառայութեանց զորս մատուցած է Դեսպանախորհուրդին։

ՊԵԼՃԻՔԱՅԻ ԴԱՀԼԻՃԸ.— Պելճիքայի նոր նախարարապետ Պ. Սմէթ տը Նէյէր յայտարարեց Խորհրդարանին մէջ թէ նախարարութիւնը պիտի գործէ աջակողմի կուսակցութեան պաշտպանող նախկին նախարարութեանց սկզբունքներուն համաձայն և թէ նախարարութեան առաջին պարտականութիւնը պիտի ըլլայ անմիջապէս ընտրական օրէնքը կարգադրել՝ ժողովուրդին թիւին համեմատութեամբ քուէարկութիւն կատարելու սկզբունքը ընդունելով։

ՍԵՐՊԻԱ.— Սկուբչինան օգոստոս 19ին արտասովոր նիստի հրաւիրուեցաւ։ Բացումէն առաջ Աղեքսանդր թագաւորը ու հայրը Նիշ պիտի երթան։

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՈՒՐԴԸ.—Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնէ Ցայթունկ խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդին արդիւնքին վրայ երկար յօդուած մը գրելով ի մէջ այլոց կ'ըսէ.

«Եթէ արդիւնքները իրենց ամբողջութեանը մէջ նկատողութեան առնուին, պէտք է խոստովանիլ թէ Ժընեւի պայմանադրութեան՝ ծովային պատերազմներու համար ալ գործադրելի ըլլալը և պատերազմի օրէնքներուն և սովորութեանց մանրամասնօրէն կարգի ու կանոնի դրուիլը, ըստ ինքեան, քաղաքակրթութեան կարեւոր յառաջդիմութիւն մը կը կազմեն, յառաջդիմութիւն որ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին պատուաւոր տեղ մը կու տայ մարդկութեան պատմութեանը մէջ։ Իրաւարարութեան վերաբերեալ պայմանադրութիւնը պիտի կրնայ զանազան պարագաներու մէջ, օգտակար արդիւնք մը ունենալ, պայմանաւ որ չափաւորութեամբ և խոհականութեամբ գործադրուի, թէեւ ժողովուրդի մը կեանքին գլխաւոր խնդիրները եթէ վէճի առարկայ ըլլան, ազդեցութիւն պիտի չունենայ։ Զանազան կառավարութեանց պարտքն է, ինչ որ խիստ կարեւոր և ծանր պատասխանատուութիւններ առաջ կը բերէ, հսկել որպէս զի երրորդի մը միջամտութեան և իրաւարարութեան համար որոշուած նոր պայմանադրութիւնները, կիրառմանը մէջ գործուած զեղծումներով այնպիսի վտանգներ առաջ չբերեն, զորս արգիլելու համար միայն հաստատուած են։ Լա Հէյի Դեսպանախորհուրդին ընդունած որոշումները, արդի պատերազմներուն մէջ վայրագութիւնները նուազեցնելու համար մեծարժէք կոթող մը կը կազմեն զոր աւարտող ԺԹ. դարը կը թողու ապագային, կոթող մը որ տեւական փառք մը պիտի ապահովէ Նիքոլա Բ. կայսեր որ այդ Դեսպանախորհուրդին գումարման վեհագին նախաձեռնութիւնը ունեցած է։»

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պէրլինէն հետեւեալը կը գրեն Տէյլի Մէյլի.

«Անցեալ մայիսին Վիքթորիա թագուհին հրաւիրեց Գերմանիոյ կայսրը որ Անգլիա երթայ։ Վիլհէլմ Բ. այդ միջոցին չկրնալով երթալ, խոստացաւ ներկայ գտնուիլ Գոուէսի նաւարշաւին։ Գերմանիոյ կայսեր Նորվեկիա ուղեւորելէն քիչ առաջ, Կալլէսի իշխանը, Վիքթորիա թագուհիին անունով, նորէն հրաւիրեց Գերմանիոյ կայսրը և հարկ եղած կարգադրութիւնը եղաւ որպէս զի Վիլհէլմ Բ. յուլիս 9/21ին Անգլիա երթայ։ Արդ, այդ միջոցին Թրանսվալի տագնապը աւելի ծանր հանգամանք մը ստացաւ, որով Կայսրը յետաձգեց Անգլիոյ թագուհիին տալիք այցելութիւնը, բայց ինքնագիր նամակ մը ուղղելով իր մեծ մօրը, խոստացաւ այցելել սեպտեմբերի վերջերը։»

—Կ'ըսուի թէ Աւկուսթա Վիքթորիա կայսրուհին ալ Վիլհէլմ Բ.ի հետ Անգլիա պիտի երթայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ Խորհրդարանին մէջ արտաքին գործոց խորհրդականը պատասխանելով Սըր Չարլս Տիլքի մէկ հարցմանը, ըսաւ թէ ափրիկեան այն երկիրը որ Պէլճիքայի թագաւորին թողուած է ցկեանս, ա՛յն պայմանաւ տրուած է որ Եգիպտոսի իրաւունքները վերապահուին։ Այդ իրաւունքները այն ատեն քունի մէջ էին, բայց հիմա արթնցան։ Յայտնի է թէ ասկէ վերջը ըլլալիք բոլոր բանակցութիւններուն մէջ նկատողութեան պիտի առնուին Եգիպտոսի իրաւունքները։

—Երեսփոխան մը խօսելով Ռուսիոյ այն ընթացքին վրայ որով կը վարուի Ֆինլանտիոյ հետ, գանգատեցաւ թէ Լորտ Սոլզպէրի այդ մասին դիմում մը ըրած չէ Չարին։ Պ. Պալֆուր ըսաւ թէ սովորութիւն չէ Խորհրդարանին մէջ այն տեսակ խնդիրներ յարուցանել որոնց վրայ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարարութիւնը քոնթրոլ չի կրնար կատարել։ Ատենապետն ալ նոյնը կրկնեց։ Հարցակողմ երեսփոխանը դարձեալ շարունակելով, յիշեց որ Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը ժամանակին վճռաբանած է Լեհաստանի խնդրին վրայ և դարձեալ պնդեց թէ Անգլիա Ֆինլանտիոյ մասին դիմում մը ըրա՞ծ է Չարին։ Արտաքին գործոց խորհրդականը ժխտողական պատասխան տուաւ, ըսելով որ այդ տեսակ դիմում մը ոչ եղած է և ոչ ալ ընելու դիտաւորութիւն կայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՔՈՐԷԱՅԻ ՄԷՋ.— Գերմանիոյ կայսեր եղբօր՝ Հոնրիկ իշխանին Քորէա կատարած ուղեւորութիւնը օգտակար արդիւնքներ ունեցած ըլլալ կ'երեւայ։ Կ'ըսուի թէ Սէուլէն Կէնզան երկաթուղի մը շինելու մենաշնորհը գերմանական դրամատէրներու խումբի մը տրուած է։

ԱՎԷՐՈՎԻ ԿՏԱԿԸ.— Աւասիկ Ժորժ Աւէրովի իսկական կտակը որ վերջերս բացուեցաւ Աղեքսանդրիոյ հելլենական հիւպատոսարանին մէջ։ Հելլենացի մեծ բարերարը կտակակատար կը կարգէ իր եղբօրորդին՝ Պ. Ժորժ Աւէրովը, որուն 1900 փէտտանի ագարակ մը կը կտակէ։ Իր երկու միւս եղբօրորդիներուն ալ 2300 փէտտանի ագարակներ։ Աղեքսանդրիոյ յոյն հասարակութեան՝ 1160 փէտտանի ագարակ մը Ապու-Համաւի մէջ։ Հասոյթը պիտի յատկանայ նոյն հասարակութեան եկեղեցիին, վարժարաններուն և հիւանդանոցին ծախքերուն։ Կտակակատարը յանձնաժողով մը կը կազմէ այդ ագարակը մատակարարելու համար։ Հանգուցեալ բարերարին հարստութիւնը, կտակները հանուելէ վերջը, ութսուն մասի բաժնուած է սապէս.

Ա.—Չորս բաժին, 500.000 փր. Լարիսայի մէջ (Թեսալիա) երկրագործական վարժարան մը հաստատելու համար։ Բ.—Քսան բաժին, երկուքուկէս միլիոն փր. յածաւորակի մը շինութեան ու հոգացման, որ նաւային վարժարանի տեղ պիտի ծառայէ և իր անունը պիտի կրէ։ Գ.—Ութ բաժին, մէկ միլիոն փր. Աթէնքի Սթատիոնին համար։ Դ.—Չորս բաժին, 500,000 փր. երաժշտական տարեկան մրցումի մը համար, որուն նիւթը հելլենական պատմութենէն պիտի առնուի. Նաեւ երիտասարդներ Եւրոպա ղրկելու համար, որպէս զի կատարելագործեն իրենց երաժշտական ուսումը։ Ե.—Վեց բաժին, 750,000 փր. Աթէնքի բազմարուեստեան վարժարանին գծագրութեան, արձանագործութեան, ճարտարապետութեան, ևն. մրցանակներու համար. Նաեւ վարպետ նկարիչներու պատրաստած ութսուն պատկերներ դնելու յատուկ սրահի մը հաստատման համար որ «Ժորժ Աւէրով» պիտի կոչուի։ Զ.—Վեց բաժին իր ծննդավայրին՝ Մէցովոյի, բարենպատակ զանազան հաստատութիւններու մատակարարութեան և ջուրի ճամբայ մը շինելու համար։ Միանգամայն քսանութ բաժին իր ազգականներուն։ Մեծ բարերարին ամբողջ հարստութիւնը 650,000 անգլիական ոսկի կը հաշուուի։

ՓԻԼԻՊՊԻՆԵԱՆՆԵՐԸ.—Ասթօրի ամերիկեան կամաւոր թնդանօթաձիգները չեն ուզեր ծառայել և պահանջեր են որ Օթիս զօրավարը պաշտօնանկ ըլլայ Փիլիպպինեանց ամերիկեան բանակին հրամանատարութեան պաշտօնէն։

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՉԻՆ.—Չինու արտաքին գործոց Խորհուրդը պատասխաներ է Բէքինի իտալական դեսպանին թէ Չին բնաւ պիտի չընդունի իր շահերուն [illegible] ո և է առաջարկութիւն։

—Իտալիոյ մէջ մեծ մասամբ գոհ չեն կառավարութեան այն յայտարարութենէն թէ Իտալիա ետ կեցած է Չինու մէջ հողային պահանջումներ ընելէ։

ՀՈՆԿ-ՔՈՆԿԷՆ կը հեռագրեն թէ փիլիպպեանց ներկայացուցիչները նկատելով որ ամերիկեան հիւպատոսը կը դժուարացնէ իրենց բնակութիւնը նոյն քաղաքին մէջ, Մանիլա գացեր և հոն հաստատուեր են։ Ամերիկեան լրագիր մը հեռագիր մը կը հրատարակէ թէ Մանիլա բնակող Անգլիացիները զայրացած են ամերիկեան իշխանութեանց ցոյց տուած տմարդութեանը համար։

—Նիւ Եորքէն կը հեռագրեն թէ փիլիպպեանց ապստամբները՝ Սան-Ֆէրնանտոյի մէջ գրաւեր ու այրեր են Սաթուրնուս ամերիկեան նաւը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ.— Եոհաննէսպուրկէն կը հեռագրեն անգլիական լրագիրներուն թէ Թրանսվալի կառավարութիւնը ընդուներ է որ խառն յանձնաժողով մը քննէ օտարականներուն տրուելիք նոր արտօնութեանց խնդիրը, պայմանով որ Գերմանիոյ, Ռուսիոյ ու Ֆրանսայի հիւպատոսներն ալ ներկայ գտնուին։

ԿՈՒԲԱ.—Ամերիկեան լրագիրները կ'ըսեն թէ Հավանայի ամերիկեան պաշտօնատարները իրենց անձնական պէտքին ու իրենց աստիճանին պատիւը պահելու կը ծառայեցնեն Քուպայի հասոյթները։ Լրագիրները կը թուեն այդ պաշտօնատարներուն ըրած ծախքերը։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ Եօրկիոս թագաւորը Էքս-լէ-Պէնէն Բարիզ պիտի երթայ և ամսոյս վերջերն ալ Քոբէնհակ։ Ն. Վեհափառութեան երկրորդ որդին պիտի չկատարէ առաջադրուած ուղեւորութիւնը։

—Աթէնքէն կը գրեն Բոլիդիքէ Քորեսբոնտենցի թէ լրագիրները սաստիկ դժգոհութիւն ցոյց կու տան Երեսփ. ժողովին փակուած ատեն Նստաշրջանին համար։ Մասնաւորաբար բուռն քննադատութիւններ կ'ընեն, ըսելով որ պատերազմական նախարարին ներկայացուցած ամէնէն կարեւոր օրինագիծերը՝ որով ստորադաս սպաները ընտրական իրաւունքէ կը զրկուին, ինչպէս նաեւ կրթական վարժարաններու և համալսարաններու ուսմանց ծրագրին համար, անլուծելի մնացած են։ Նաեւ կը գանգատին թէ Սթիմֆալի լիճէն Աթէնք ջուր բերելու ծրագիրը առաջին ընթերցումին ալ արժանացած չէ։ Այդ գործին արտօնութիւնը խնդրելով հելլենական Ընկերութեան պարտաթուղթերը այդ պատճառով 500 տրախմիէն անմիջապէս 300ի իջած են, շատ մը վնասառուներ կործանելով։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԷՆ կը հեռագրեն թէ Նաւային վարժարանին մէջ հրդեհ ծագելով, շէնքը և դիտարանին մեծ մասը այրեր են։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Միւթէմմիզի աստիճան տրուեցաւ Տիարպէքիրի առաջնակարգ վաճառականներէն Տիգրանեան Մուշեղ էֆ.ին։

—Իզմիտ գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Այտըն գաւառին հաշուակալ Մահմուտ Խայրի պէյ։

—Ականակուռ Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ հելլենական սահմանագլուխին հրամանատար Էտհէմ Նէճիպ փաշայի։ Բ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Պէյրութի նահանգին մէքթուպճի Ֆաիգ պէյի։ Գ. կարգի Օսմանիէ՝ Սէլանիկի նահանգին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Մէհմէտ փաշայի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐՆԵՐԸ.— Օսմ. կառավարութիւնը 1886ին տէրութեանց հետ բանակցութիւն կատարած էր առեւտրական նոր դաշնագիրներ կնքելու համար։ Այն ատեն օսմ. կառավարութեան պատուիրակներն էին Յարութիւն փաշա Տատեան և Պետրոս էֆ. Գույումճեան։ Չորս տարի ետքը, այսինքն 1890ին, Գերմանիոյ հետ կատարուած բանակցութիւնները բոլորովին աւարտած և նոյն տարին, նոր դաշնագրին վաւերացեալ օրինակները փոխանակուած էին։ Այդ դաշնագրութիւնը քանի մը տարուան պայմանաժամ ունէր, 1891 մարտ 1էն սկսեալ։ Միւս տէրութեանց հետ բանակցութիւնները կը շարունակուէին և բաւական յառաջացած էին, բայց քանի մը կէտերու վրայ անհամաձայնութիւն ծագած ըլլալով օտար տէրութեանց պատուիրակները պարտաւորուած էին հրահանգ խնդրել իրենց կառավարութիւններէն, որով բանակցութիւնները ընդմիջուած էին։ Անկէ ետքը զանազան պարագաներու բերմամբ առեւտրական դաշնագիրներու խնդիրը առկախ մնացած էր, 1892էն ի վեր։ Այժմ, Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Բ. Դուռը կը զբաղի վերսկսելու բանակցութիւնները. ուստի քանի մը տարի առաջ կազմուած յանձնաժողովը հրաւիրուած է վերսկսելու իր աշխատութիւններուն։ Այդ յանձնաժողովը կը կազմեն Հաշուակալութեան Ատեանին նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշա, կայս. պալատան առաջին թարգմանիչ Աղեքսանդր փաշա Գարաթէոտորի, անտառներու և հանքերու նախարար Սէլիմ փաշա Մէլհամէ և արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ։ Արտաքին գործոց նախարարութեան առեւտրական ճիւղին տեսուչ Նիքոլաքի էֆ. Սկուրիտոս, որ պաշտօն ունի քննել առեւտրական դաշնագիրներու վերաբերեալ գրութիւնները, ներկայ պիտի գտնուի յանձնաժողովին նիստերուն։ Յանձնաժողովը, որ առջի օրը գումարուեցաւ Խարիճիյէի մէջ, պիտի քննէ թէ բանակցութիւնները ընդհատուած ատեն ի՛նչ վիճակի մէջ էին և հարկ եղածը պիտի ընէ վերսկսելու համար։ Յանձնաժողովը նաեւ նկատողութեան պիտի առնէ մենավաճառներու խնդիրը որուն վրայ ժամանակին խորհրդակցութիւններ կատարած է։

ԲԱՐԻԶԻ օսմ. դեսպան Միւնիր պէյ և երկրորդ քարտուղար Սըրիֆի պէյ երէկ մայրաքաղաքս ժամանելով ուղղակի կայս. պալատ գացին։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.—Պոլսոյ կողմի շինուած քարափներուն, 208 մեթրի չափ, ինչպէս ծանուցինք, բացումը երէկ տեղի ունեցաւ։ Բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։ Քարափներու Ընկերութիւնը յիսունի չափ ոչխար զենլով, շահագործման սկսաւ։

Պ. ՌԱՅԽՆԻՑԷՐ ու Պ. Պէրնարտ Մէյմըն երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին Լոնտոնէն։ Ասոնք Վիէննա ալ հանդիպելով հոն դրամատէրներու խումբի մը հետ խորհրդակցեր են հանրօգուտ զանազան շինութիւններու համար։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.— Հասան էֆ. անուն անձ մը վերջերս կայս. կառավարութեան դիմելով արտօնութիւն առեր է օսմ. դրամագլուխով շոգենաւային Ընկերութիւն մը կազմելու համար, որ տասներկու շոգենաւով գործի պիտի սկսի և եթէ շահի, թէ՛ շոգենաւերուն թիւը պիտի աւելցնէ և թէ գործառնութիւնները պիտի ընդարձակէ։

ՄԷՐՍԻՆԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԸ.— Ժամանակին ծանուցուեցաւ թէ Թանըրճըօղլու անուն անձ մը մենաշնորհ խնդրած էր Մէրսինի առջեւ նաւահանգիստ մը ու քարափ մը շինելու համար։ Նախարարաց Խորհուրդը, այդ ծրագրին հետ մատուցուած սակացոյցը քննելու միջոցին հարկ տեսած է որ Իզմիրի, Պէյրութի, Սագըզի և Կ. Պոլսոյ քարափներու սակացոյցերն ալ քննելով բաղդատական ցուցակ մը պատրաստուի։

ՏԱՐՃԱՆԷԼԻ ֆրանսական Փօխ-Հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Պէլլէ, փոխանակ վախճանեալ Պ. Քապանէլի։

ՀԱՆՔԻ ՏՈՒՐՔ.— Մեծ-Եպարքոսը յանձնարարեց անտառներու և հանքերու նախարարութեան, տեղեկագրել թէ հանքերու նոր կանոնագիրը հրատարակուելէն առաջ որչափ տուրք առնուած է այն հանքերէն որոնց մենաշնորհը զանազան անձերու տրուած է։

ՊԱՍՐԱՅԷՆ կը գրեն թէ այս տարի նահանգին բերքերուն քանակութիւնն է՝ 500,000 քիլէ ցորեն, 240,000 քիլէ գարի և 160,000 քիլէ բրինձ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ քաղաքին մէջ ելեկտրական լոյս գործածելու համար Մուտանիա-Պրուսայի երկաթուղիի Ընկերութիւնը արտօնութիւն խնդրած է։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդը իր առջի օրուան նիստին մէջ նկատողութեան առաւ Պոսնայի, Հէրաքլէի և Սմռնիքի մետրապոլիտներուն նամակները որոնցմով կը խնդրէին որ Ա. Պոսնա երկու մետրապոլիտութեան բաժնուի և Բ. Պոսնայի մէջ եկեղեցական վերաքննիչ ատեան մը կազմուի եկեղեցական խնդիրներու համար։ Սինոդը ընդունեց այդ առաջարկութիւնները և որոշեց հաղորդել նոյն մետրապոլիտներուն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Ոստիկան-զինուորներու հրամանատարին կողմէ Սէլանիկ տարուած աւազակներուն թիւն է 17, որոնց 7ը կը պատկանին Պ. Շվալլէն լեռը տանող խումբին, իսկ միւսները համախոհներ են։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը ու դեսպանուհին մօտերս Մեծ Կղզի պիտի երթան քանի մը օր հոն մնալու համար։

ՊՈՒԼԿԱՐ Եկեղեցւոյ Սինոդը չորս հազար ֆր. ի մրցանակ մը հաստատեց որ պիտի տրուի պուլկար Եկեղեցւոյ, հիմնարկութենէն մինչեւ այսօր, պատմութիւնը գրողին։ Գործը մինչեւ չորս տարի պէտք է յանձնուի Սինոդին։

ՍԵՐԷԶԻ մէջ երկու հոգի ձերբակալուեր են իբրեւ հեղինակ Նաւում անուն ուսուցչին սպանութեանը։

ԱԼԻՒՐԻՆ գինը Ռուսիոյ մէջ երեսուն կոպէկ ինկաւ։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Աղեքսանդրիոյ մէջ առջի օրը ժանտախտէ դէպք ու մահ չպատահեցաւ։

—Եգիպտոսի ելմտական Նախարարութիւնը 2500 անգլ. ոսկիի վարկ մը յատկացուց առողջապահական Խորհուրդին, ապաքինման յատուկ տեղեր հաստատելու համար։ Աղեքսանդրիոյ թաղապետութեան ալ 3000 ոսկիի վարկ մը տրուեցաւ՝ առողջապահական միջոցներու պատճառած ծախքերուն համար։

—Եգիպտոսի պաշտօնաթերթը ներքին գործոց նախարարութեան մէկ որոշումը հրատարակեց թէ երկաթուղիներու վարչութեան բժշկապետը և բժիշկները իբրեւ առողջապահական պաշտօնեայ կը նկատուին՝ գործադրելու համար 27 մայիս 1899 թուականով խմբական հրամանագիրը՝ ժանտախտին դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներուն համար։

ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.— Խտիվին եղբայրը՝ Մուհամմէտ Ալի փաշա՝ այս միջոցիս Բարիզ կը գտնուի, ուր մինչեւ սեպտեմբեր կենալէ ետքը Աւստրիա պիտի երթայ։

—Ֆրանսական կառավարութիւնը հրաւիրեց Եգիպտոսի Խտիվութիւնը՝ մասնակցիլ Ֆրանսայի մէջ գումարուելիք բժշկական համաժողովին։

—Անգլիական Նիմֆ յածանաւը որ Ռուբբէրթի տեղ իբրեւ պահակ Աղեքսանդրիա պիտի մնայ, նոյն նաւահանգիստը հասեր է։ Հրամանատարը այցելութիւն տուեր է կառավարիչ Իսմայիլ փաշա Սաայրի և Անգլիոյ ընդհանուր հիւպատոս Պ. Կուլտի։

—Անցեալները ծանուցուեցաւ թէ Եգիպտոսի դատական նախարարութեան խորհրդական Էտրի փաշա Սէյիտ Ահմէտ յուլիս 16ին Մարսիլիա ուղեւորած պահուն Մելպուրն շոգենաւին մէջ մեռեր է։ Առնուած վերջին լուրերու նայելով, Էտրի փաշա յուլիս 14ին ճամբայ ելեր է Աղեքսանդրիայէն։ Շոգենաւին մէջ ուրախ ու զուարթ է եղեր։ Յուլիս 16ի կիրակի օրը ճաշելէ ետքը, նաւապետին քով գացեր է տեսակցելու, բայց յանկարծակի տկարութիւն մը զգալով խնդրեր է որ բժիշկ մը բերուի և խօսքը հազիւ աւարտած՝ յանկարծամահ եղեր է կաթուածէ։ Եգիպտոսի ելմտական նախարար Մազլում փաշայի եւ ուրիշ ուղեւորներու միջամտութեանը հակառակ, կարելի չէ եղեր մարմինը պահել շոգենաւին մէջ։ Նոյն օրուան իրիկունը, Մելպուրն կեցեր է Քորսիքայի առջեւ։ Նաւապետին կողմէ ուղեւորներուն և նաւաստիներուն քանի մը խօսք ուղղուելէ ետքը, Էտրի փաշայի մարմինը ծովը նետուեր է սովորական արարողութեամբ։

— Քանի մը օր առաջ Աղեքսանդրիոյ Սակարանի փողոցին մէջ ֆրանսացի վաճառական մը Պ. Էմիլ Ռավան տեսեր է թէ զանազան իրեղէններ պարունակող երկու սնտուկ գողցուած են։ Պ. Էմիլ Ռավան նախ կասկածեր է քանի մը օր առաջ իր գրասենեակին ներքին մասը ներկող գործաւորներէն, բայց անոնց պարկեշտութիւնը շուտով հաստատուեր է։ Վաճառականը խնդիրը իմաց տուեր է ոստիկաններու հրամանատար Հարրինկթըն պէյի, որ խոստացեր է փութով խուզարկութիւններ կատարել։ Գողութեան երկրորդ առտուն Պ. Ռավան իր գրասենեակը մտնելու պահուն տղայ մը տեսեր է հոն որ գզրոց մը բանալու կ'աշխատէր։ Տղան թէեւ փախեր, սակայն քիչ ետքը ձերբակալուելով ոստիկանութեան պահականոցը տարուեր է։ Տղան հոն խոստովաներ է որ թէ՛ այդ և թէ ուրիշ գողութիւններու հեղինակը ինք է և թէ գողերու խումբի մը կը վերաբերի։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկելով յաջողեր է ձեռք անցընել այդ գողերու ամբողջ խումբը որ եօթը հոգիէ կը բաղկանայ և զոր կը կազմեն չորս Եւրոպացի, երկու Արաբ և մէկ Սուրիացի՝ ամէնքն ալ 10-12 տարեկան տղաք։ Ասոնց գործելու եղանակը սա էր. երբ դրան մը վրայ մոռցուած բանալի մը գտնէին, անմիջապէս կ'առնէին և քանի մը օր ետքը յարմար առիթէ մը օգտուելով գողութիւն կ'ընէին։ Գողօնաթաքոյցն ալ ձերբակալուեր է։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—Հելլէն կառավարութիւնը Իզմիրի Հաճի Տավուտ Ֆարգուհ շոգենաւային Ընկերութեան հետ պայմանադրութիւն կնքեր է իր թղթատարական պայուսակներուն փոխադրութեանը համար։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Ռուսիայէն Սամսոն հասած Խազանցի 142 իսլամ գաղթականներ Իզմիտ պիտի ղրկուին բնակութիւն հաստատելու համար։

ՍԵՒ ԾՈՎԻ ՆԱՒԱՐՇԱՒԸ.—Այս տարի, առաջին անգամ ըլլալով, շոգենաւային բոլոր ընկերութիւնները՝ Մեսաժըրի, Լոյտ, ռումանական Քուրբ-Համպլօ, Ֆրէսինէ, Բաքէ և այլն, շոգենաւեր պիտի ղրկեն նաւարշաւին։ Դեսպանատանց պահականաւերն ալ ներկայ պիտի ըլլան, որոնց մէջ բնականաբար պիտի գտնուին դեսպանները։ Անգլիական դեսպանատան պահականաւին նաւաստիները միայն պիտի չմասնակցին նաւարշաւի՝ վասն զի օգոստոս 15/27 կիրակի կ'իյնայ։ Ծիգանօթ օթէլին մէջ պարահանդէս պիտի տրուի։ Այդ օթէլին տեսչութիւնը ծովեզերքին առջեւ բարձրաւանդակ մը պիտի շինէ, ուր կարելի պիտի ըլլայ ընդունիլ մուտքի տոմսակով։ Թուրք տիկիններու համար ալ մասնաւոր տեղ մը պիտի պատրաստուի Ժօզէֆ էֆ. Ազարեանի ամարանոցին մօտ։ Ծովային Նախարարութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, այս տարի աւելի գործօն կերպով պիտի աջակցի նաւարշաւին։ Ծովային ոստիկանութիւնը պիտի հսկէ նաւարշաւին կանոնաւորութեանը։

ԹԷՐՍԱՆԷԻ մէջ չորս հարիւր ձիու ուժով և չորս գլանով շոգենաւի մեքենայ մը պիտի շինուի, Բարիզի 1900ի արուեստահանդէսին մէջ ցոյց դրուելու համար։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանին համար Հայտար Փաշայի մէջ քսանըեօթը հազար կանգուն գետնի վրայ կառուցուած շէնքը աւարտելու վրայ է։ Բոլոր պատուհանները երկաթէ պիտի ըլլան և Եւրոպա յանձնարարուած են։ Տասը-տասնըհինգ օրէն կարելի պիտի ըլլայ շէնքին մինչեւ հիմա կառուցուած մասերուն երդիքները ծածկել. վարժարանին շէնքին դուրսի կարգ մը մասեր ալ պիտի կառուցուին։

ԳԱՍԹԵՄՈՒՆԻԻ քաղաքին մէջ, անցեալ կիրակի, կէս ժամու չափ կարկուտով խառն անձրեւ տեղացեր է։ Պարտէզները ու արտերը վնասուեր են։ Քաղաքին մէջէն անցնող գետակը թէեւ բաւական բարձրացեր է, սակայն շատ չէ յորդեր՝ նորաշէն տուն մը փլեր և երկու ամսուան տղեկ մը խեղդուեր է։ Քրիստոնեայ մէկն ալ խեղդուելու վտանգէն ազատուեր է։

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐՈՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Ձեռնհաս իշխանութիւնը հրահանգ ղրկեց ամէն կողմ որ ըստ օրինի վեց ամիսը մէկ անգամ քննութիւն կատարուի պաշտօնեաներուն երաշխաւորներուն համար և եթէ այս վերջիններուն մէջ գտնուին այնպիսիներ որոնց դրամական կարողութիւնը չհամապատասխանէ իրենց երաշխաւորած գումարին, եղած տարբերութեան համար ուրիշ երաշխաւոր մը առնուի պաշտօնեայէն, և եթէ կարելի չըլլայ, պէտք եղածը գործադրուի, տէրութեան գանձուն իրաւունքը պաշտպանելու համար։ Նաեւ ամէն վեց ամիս անպատճառ կատարուի այդ քննութիւնը, գիտնալով որ Թերացող պաշտօնեաները թէ' առաջ գալիք միասը պիտի տուժեն և թէ պիտի պատժուին։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ.— Պաւթէմուսնիի նահանգին մէջ ալ շերամաբուծութիւն կատարելու համար շերամատուններ և թթաստաններ պիտի հաստատուին։

ՈՃԻՐՆԵՐ ԵՒ ԱՐԿԱԾՆԵՐ.—Թաթավլայի մէջ, առջի օր, կօշկակար Անտրիքօ և վաղեմի չարագործ Եանքօ իրարու հետ կռուեցան։ Եանքօ դաշոյնով վիրաւորեց իր հակառակորդը ու փախաւ, բայց քիչ ետքը ձերբակալուեցաւ։ Վիրաւոր Անտրիքօ թէեւ հիւանդանոց տարուեցաւ, սակայն եղած դարմանները ազդեցութիւն չըրին ու մեռաւ։

—Թոփխանէի կողմը, երէկ, ծխերճի Խրիսթօ կռիւէ մը պահուն դաշոյնով վիրաւորեց նպարավաճառի աշկերտ մը' Աբրոթօլ անուն։ Խրիսթօ ձերբակալուեցաւ։

—Հոյոար Փաշայի մէջ շէնքի մը վրայ աշխատող Տիմիթրի անուն գործաւոր մը, երէկ, գլորուելով վար իյնալով, աջ ոտքը կոտրեցաւ և գլուխէն վիրաւորուեցաւ։

—Պոլսոյ Ալիթմէյտէնը Թաղին մէջ Ռէժիի դէտ Մէհմէտի կնոջ համար լուր եղած ըլլալով որ Թուն ստրուած ու մեռած է, քննութեան ձեռնարկուեցաւ։

—Հաճի Մուսթաֆա անուն մարդ մը երէկ նաւակով Անատոլու Հիսարէն Պոլիս երթալու միջոցին, Այնալըչէշմէի առջև ծովը իյնալով խղդուեցաւ։

SIROP DE RAIFORT

Շատ մարդիկ, մասնաւանդ' տղոց համար բարիք մը կը նկատեն մրթի, գլխու և դէմքի բորբոքումները։ Սակայն այդ բորբոքումները աւշայնութեան նշաններ են. պէտք է զանոնք անհետացնել Կոփմօ եւ Ընկ. Ռեֆօրի Իոտաւոր օշարակով, որ պաղ կը պատրաստուի և շուտ ու ապահով կերպով կը բժշկէ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ս. Հայրապետը' քանի մը օր Բիւրականի ամարանոցը մնալէ ետքը, վերադարձեր է Էջմիածին։

—Ս. Հայրապետին հրամանաւ, Գրիգոր եպիսկոպոս Գառնակերեանց' Գայիանէ վանքին մէջ չորս քահանայ ձեռնադրեր է յունիս 27ի կիրակի օրը։

—Մամուրեանի յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ' Պոլսոյ հայ ուսուցչական մարմինին ուղղուած ինքնաբուխ հրաւէր մը, երկու ուսուցչուհի օրիորդներու կողմէ ստորագրուած, զոր հրատարակած ենք այսօրուան Ա. էջին մէջ, կը յուսանք թէ անուշադիր չպիտի անցնի։ Մեր կրթական աշխատաւորներուն մասնակցութեան բաժինը, որքան ալ որ համեստ ըլլայ, միշտ իր մեծ նշանակութիւնը պիտի ունենայ իրենց ալեզարդ պաշտօնակցին համար։

Ուսումնական Խորհուրդին կը մնայ իրական ձեւ մը տալ այդ առաջարկին, Պատրիարքարանի միջոցաւ բնականաբար։

—Ճանիկի առաջնորդական տեղապահ Տ. Գնէլ վարդապետ Գալֆաեանի Սամսոն ժամանումը ու գտած համակիր ընդունելութիւնը հաղորդած էինք արդէն։ Սամսոնի մեր թղթակիցը յուլիս 27 թուականով հետեւեալ նորագոյն տեղեկութիւնները կը հաղորդէ մեզ. «Տեղապահ Հայրսուրբը, ընկերակցութեամբ քահանաներու և քանի մը ժողովականներու, թէեւ իր ժամանման օրը պաշտօնական այցելութեան փութաց կառավարիչ Համտի պէյին, բայց չգտնելով իր պաշտօնատեղին, ամսուս 24ին վերստին այցելեց Ն. Վսեմութեան և մատոյց իր առաջին. տեղապահութեան պաշտօնը հաստատող կառավարական պաշտօնագիրը։ Կառավարիչ Համտի պէյը սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ։ Յետոյ Տ. Գնէլ վարդապետ այցելեց իւրաքանչիւր պաշտօնատուն ուր հիւրամեծարուեցաւ արժանաւորապէս։

«Ճանիկի Նորընտիր տեղապահը ազնիւ ձիրքերով օժտուած համակրելի Սրբազան մը ըլլալով, իր նախորդին պակասը անզգալի ընելէն զատ' կը պատրաստուի օգտակար դեր մը ունենալ վիճակային գործերուն մէջ. և առիթ բարեբաղդութիւն մըն է մանաւանդ Սամսոնցիներուս համար։ Երանի' թէ անձնական նկատումներ չեզոքանային և ամէն Հայ իր աջակցութիւնը չխնայեր Ջանասէր Հայրսուրբին։

—Թիֆլիսի Գօրու գաւառին մէկ գիւղին հայ բնակիչները այս օրերս Վրացւոց հետ վէճի մէջ են եկեղեցւոյ մը մասին։ Այդ գիւղին հայ բնակիչները 1894 յունիս ամսուն' կառավարութենէն արտօնութիւն կը ստանան վերանորոգելու իրենց Ս. Նշան եկեղեցին. սակայն զանազան պատճառներով, յուլիսի սկիզբները միայն կարողացեր են շինութեան ձեռնարկել. բայց նորոգութեան առաջին օրը իսկ տեղւոյն վրացի իշխաններէն մէկը' Միքայէլ Էրիստով, կ'արգիլէ վերանորոգումը' առարկելով թէ այդ Ս. Նշան եկեղեցին վրացւոց կը պատկանի։ Այս անարդար առարկութիւնը շատ կը վշտացնէ տեղւոյն հայ ժողովուրդը' որուն մեծն ու պզտիկը գիտեն թէ Ս. Նշան եկեղեցին իրենց սեփականն է շատ հին ժամանակներէ ի վեր։ Խնդիրը չէր կրնար առանց մնալ. քննութիւն մը սկսաւ երկու կողմէն, թէ' աշխարհական և թէ հոգեւոր իշխանութեան միջոցով։ Քննութիւնը թէեւ վերջնական հանգամանք մը չէ ստացած, սակայն նոյն իսկ վրացւոց յայտարարութիւններէն յայտնի եղած է թէ Ս. Նշան եկեղեցին Հայոց կը պատկանի 1812էն ի վեր, ինչպէս ցոյց կու տան եկեղեցական կարգ մը գիրքեր։ Բացի այս յայտարարութիւններէն, եկեղեցւոյն արեւելեան պատին վրայ կը գտնուին նաեւ երկու հայկական խաչքարեր որոնցմէ մէկուն վրայ կը տեսնուի «ՋԺ=910+551=1461» վերտառութիւնը, ինչպէս նաեւ արձանագրութիւն մը' «Ս. Նշանդ բարեխաւս...» բառերով սկսած. միւս խաչքարին վրայ մի միայն «Ջ=900+551=1461» վերտառութիւնը։ Այս արձանագրութիւններէն յայտնի կ'ըլլայ թէ տեղւոյն Հայերը ԺԵ դարուն հոն գաղթեր են։

—Տ. Գիւտ Աւագ քահանայի խմբագրութեամբ Թիֆլիսի մէջ հրատարակուող կիսամսեայ Լումայ հանդէսը' որ թիւէ թիւ աւելի ճոխ ու խնամուած հանդէս մը կը դառնայ, իր վերջին թիւին մէջ հրատարակած է մեր վաղամեռ բանաստեղծին' Պետրոս Դուրեանի մէկ անտիպ թատերգութիւնը' հինգ արարուածով' որ տպագրական 54 մեծադիր էջ բռնած է հանդէսին մէջ։

—Թիֆլիզէն կը հաղորդեն մեզ Կաւկաս լրագրի մէջ հրատարակուած հետեւեալ տեղեկութիւնը.

«Թիֆլիսի նահանգի ժողովրդական դպրոցների վերատեսչի պաշտօնակատարը Թիֆլիզի Պ. Նահանգապետին հաղորդում է, որ անցեալ տարի Ս. Կարապետի Հայլուսաւորչական եկեղեցուն կից գտնուած եկեղեցական-ծխական նախկին ուսումնարանի կայքերը դպրոցական իշխանութեան ձեռքն առնելիս' ուսումնարանների նախկին վերատեսուչը, համաձայն կայքերը յանձնելու և ընդունելու համար կազմուած արձանագրութեան, դպրոցական իշխանութեան իրաւասութեան տակ առաւ ամբողջապէս այն տունը, որի մէջ առաջ զետեղուած էր ուսումնարանը, որովհետեւ հոգեւորականութեան ներկայացուցիչները չկարողացան փաստօրէն ապացուցանել, որ այդ տունը պատկանում է եկեղեցուն և ցոյց տալ, թէ ինչ նպատակի համար էր նախապէս շինուած։ Ներկայումս ինչպէս այդ եկեղեցու բարեկարգիչ Տէր-Գաբրիէլեան քահանան, այնպէս և նոյն եկեղեցու երեցփոխ Գէորգ Մանուէլեանը, ասելով որ իրենք ոչ մի իրաւունք չունին յիշեալ տունը կատարելապէս դպրոցական վարչութեանը յանձնելու, մինչեւ այժմ չեն դատարկում այդ տունը և դպրոցների ու վերատեսչութեան կողմից լիազօրութիւն ստացած անձերի բոլոր պահանջներին հակառակ, մերժում են կատարել վերատեսչութեան օրինական պահանջները, առանց այդ բանի համար հիմնաւոր պատճառներ ցոյց տալու։

«Այս պատճառով և ապագայում ի զուր այդ մասին գրագրութիւն չլինելու համար, վերատեսչի պաշտօնակատարը Պ. Նահանգապետին խնդրում է հարկաւոր կարգադրութիւնը անել Ս. Կարապետ եկեղեցու հոգեւորականութեանը, որ ճշգիւ կատարէ դպրոցների վերատեսչութեան բոլոր պահանջները»։

—Շուշիէն գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ Բագուի հայ տրամերգական ընկերութեան անդամները յունիս 20էն մինչեւ յուլիս 13 յաջորդական ներկայացումներ տուեր են Խանդամիրեանցի թատրոնին մէջ։ Դերասաններէն մասնաւորապէս յաջողութիւն գտեր են Պ. Պետրոսեան, Տիկին Զապէլ և Տիկին Մելիքեան։ Յառաջիկային պիտի ներկայացնեն եղեր Շէքսբիրի Օթէլլօն։

—Լումայի մէջ կը կարդանք.— «Ալաշկերտի մի քահանայ' Տ. Գրիգոր Նժդեհեան, որ իր ծուխը թողած' ներկայումս Ղարսի գիւղերից մէկնում է քահանայագործութիւն անելու, բաւական ստուար ժողոված ու է պատրաստել Ալաշկերտի ժողովրդական գրականութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ նիւթերի. այդ նիւթերը եթէ յաջող ընտրութեամբ հրատարակուին, բաւական նիւթ պիտի մատակարարեն մեր ժողովրդի կեանքի ուսումնասիրութեամբ պարապողներին»։

—Կը շնորհաւորենք Կիւլպէնկեան Գառնիկ էֆէնտին' իրեն շնորհուած Գ. կարգի Օսմանիէ պատուանշանին համար։ Երիտասարդ վաճառականը, որդի հանգուցեալ Սարգիս էֆ. Կիւլպէնկեանի, առաջնակարգ դիրք մը կը գրաւէ առեւտրական հրապարակին վրայ, և իրեն նկատմամբ եղած կայսերական գնահատումը գոհունակութիւն կը պատճառէ' բոլոր զինքը ճանչցողներուն։

—Բագուէն կը հաղորդեն թէ Պ. Ս. Թումանեանց' ընկերակցութեամբ Պ. Գ. Բէնէնսոնի, 600,000 ռուբլի դրամագլխով ընկերութիւն մըն է կազմեր' որ պիտի զբաղի նաւթագործական, արդիւնագործական և ուրիշ ձեռնարկութիւններով։

Երուսաղէմի մեր թղթակցէն.

Պոլսական օրաթերթ մը, փոխանակ խղճմտօրէն պատասխանելու ճշմարտութեան մը' զոր ի վեր հաներ էինք Արեւելքի մէջ, դիմակաւոր «Երուսաղէմցի»ի մը թելադրած ստայօդ մէկ հրատարակութեանը առթիւ, թոյլ տուեր է բերնին, անխղճօրէն խօսքերով, հիւսիսէն ու հարաւէն փչել և, անուններու խառնակութեան մէջ գլորելով' աջէն ու ձախէն հայհոյութիւններ ընել' հակառակ խմբագրական ուղղութեան և հրապարակագրական համեստութեան։

Պ. խմբագիրը պէտք էր գիտնար որ' եթէ իրեն պէս մենք ալ, պատուութեան սահմանէն դուրս ելլելով, յանդգնութիւն ունենայինք առ ոտն կոխելու խմբագրական ու պատշաճից օրէնքները, առ մեզ ուղղած իր մէկ երկու տասնեակ տողերուն դէմ հարիւրաւորներ կարող էինք տողել իրողութիւններ մէջ բերելով և ո՛չ թէ զրպարտելով։

Մենք սոսկ միայն կ'ըսենք որ, եթէ Պ. խմբագիրը «տափակ շողոքորթութեան» գոյնով կ'ուզէ ներկել ճշմարտութիւն մը զոր անկեղծ ոգւով յայտարարած էինք, ինչ գոյնով ներկելու էր ուրեմն իր ամենօրեայ թերթը' որ ծածկուէին անոր մէջ տեսնուած ա՛յնքան խեղաթիւրումները։

Անպիտան, ապօրէն ու Նախանձոտ բառերով նախատելս Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան անարգանքներ տեղալէ ետքը, չա՛տ տխուր ապաշաւ մը չէ՞ զոր ըրած է Պոլսական թերթը' անուանելով հիմա նոյն միաբանութիւնը Ներողամիտ եւ հիւրընկալող, երկուքն ալ, իր մասին, թերեւս անիմաստ բառեր' լոկ ամենագձուձ շողոքորթութեան մը համար գործածուած։—Եւ միթէ այդքան խղճի մտօ՞ք կ'ըմբռնէ Պ. խմբագիրը' առաքինավայել այդ երկու բառերուն նշանակութեան ազնուութիւնը...։

Գալով Տ Տրդատ եպիսկոպոսի նկատմամբ նոյն տողերը գրող alter ego «Երուսաղէմցի» թղթակցին, ցաւալի է որ Պոլսական թերթը ի՛նքը երեւան կը հանէ Սամուէլեան մականունով վարդապետ մը, ապա թէ ո՛չ մեր ո՞ր խօսքերէն կռահած է թէ այդ եկեղեցականը ակնարկել ուզեր ենք։ Միթէ Սեբաստէ Սամուէլեա՞ն մը միայն կրնար գտնուիլ Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ վանքին մէջ' Նախկին սարկաւագ եւ Նորապսակ վարդապետս, բարերարուած Ա.Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօրմէն' որ ներողամտաբար և անխղճաբարութեամբ վարուած ըլլայ իրեն հետ։ Սակայն մենք անուններու հետ երբե՛ք գործ չունինք, մանաւանդ թէ հրապարակագրութեան օրէնքները' որ սուրբ են ու նուիրական, բռնաբարած կ'ըլլանք, այդպիսի խեղաթիւր ընթացքի մը հետեւելով։ Բայց որովհետեւ Պ. խմբագիրը' յիշելով Սամուէլեանը մատնանիշ կ'ընէ, զինքը ապահովցնելու համար կը պարտաւորինք ըսել որ այդ շնորհունակ արեգայն անունը բնաւ բերան չառնելու համար արդէն բաւական ատեն ի վեր լռեցած ու մաքրած ենք մեր բերանը և սա տողերը գրած ժամանակնիս վերստին մաքրեցինք։

Երուսաղէմ Վ.ԲՈՑՐ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԺԹ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ 1899–1900

Վարժարանիս ԺԹ տարեշրջանը կը սկսի յառաջիկայ (1899) սեպտեմբեր 1ին և նորեկ աշակերտներու մուտքի քննութիւնները տեղի կ'ունենան օգոստոս 30ին և 31ին, իսկ դասերը կանոնաւորապէս կը սկսին սեպտեմբեր 1ին։

Թոշակաւոր աշակերտներու ընդունելութեան պայմաններուն և ուրիշ տեղեկութեանց համար ծնողք կամ պաշտպաններ կրնան հիմակուընէ դիմել Պոլիս' Ազգ. Պատրիարքարան և կամ Էրզրում վարժարանին տեսչութեան։

Յառաջիկայ տարուան համար ձրի աշակերտներու ընդունելութիւնը արդէն կատարուած ըլլալով, այդ մասին ո՛ և է դիմում առանց հետեւանքի պիտի մնայ։

Կնիք

6—20 ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆՑ ՎԱՐԺ. Ի ԲԱՆԿԱԼԹԻ

Վարժարանս հաստատուած է 1857ին. նպատակն է' աշակերտաց կրօնական, բարոյական և գիտական կրթութիւն մը տալ, որով կարող ըլլան յաջող ապագայ մը ունենալ և իրենց անձին, ընտանեաց, հասարակութեան, ազգին եւն, օգտակար անդամներ ըլլալ։ Վարժարանիս վարչութիւնը' Վիեննայի Մխիթարեանց ձեռքն է, որոնք անընդհատ հսկողութեամբ կը ջանան վարժարանը միշտ ի կատարեալ բարեկարգութեան պահել։ Ուսուցչական մարմինը (corps enseignant) կը բաղկանայ միաբաններէ և վկայեալ արտաքին ուսուցիչներէ. այս վերջիններն անցեալ շրջանին մէջ' 10 էին թուով։

Ուսմանց ծրագիրն է' արդի երկրորդական դպրոցներու (école secondaire moderne) յատուկ յառաջադիրը, որ կը համապատասխանէ գերմանական Ռէալական դպրոցին (Realschule) յառաջադիրին. բայց ըստ կարի յարմարցուած է այս ծրագիրը միջավայրի պիտոյից։

Վարժարանիս կատարեալ ընթացքն աւարտող աշակերտները կրնան շատ դիւրութեամբ' և առանց քննութեան, Եւրոպայի որ և է բարձրագոյն վարժարանն յաճախել' ուսումնին շարունակելու համար (ինչպէս ունինք աշակերտներ ի Վիեննա, Նանսի և Գաղղիայի ուրիշ քանի մը քաղաքներու մէջ). և կամ կրնան վաճառականութեան ձեռնամուխ ըլլալ։

—Լեզուներու համար ունի վարժարանս նոր մեթոտ մը, որուն վրայ խօսած ենք արդէն, վարժարանիս անցեալ շրջանին' Տարեկան Տեղեկագրին մէջ, որ տպուած է և կը տրուի խնդրողներուն։

Վարժարանս կը գտնուի ընդարձակ, ծառալից պարտէզի մը մէջ. ունի իւր յատուկ բժիշկն և իւր դեղարանը։—1899-1900 դպրոցական տարին պիտի սկսի Սեպտեմբեր 1/13ին' չորեքշաբթի օրը։ Դպրոցամուտի քննութիւնները պիտի կատարուին մինչեւ երկուշաբթի' Սեպտ. ամսոյ 6ը. և այս վերջին օրը ժամը 8ին (ըստ Եւր.) կանոնաւորապէս պիտի սկսին դասերը։—Վարժարանիս նկատմամբ ընդարձակագոյն տեղեկութիւններ ուզողը, թող խնդրէ Վարժարանիս Վարչութենէն' վարժարանիս ծրագիրը, և կամ դիմէ հետեւեալ հասցէին'

Հ. Գաբրիէլ Վ. Մէնէվիշեան
Կ. Պոլիս, Բանկալթի
(P. Gabriel Dr. Menevichian
Constantinople Pancaldi)

397 5—28

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Ռէն, 9 օգոստոս.— Այս առտու ժամ 6ին սկսաւ զինուորական ատեանին դռնփակ երկրորդ նիստը' գաղտնի պարութային քննութեանը համար։ Տրէյֆիւսի դատարան տարուած ատենը ո և է միջադէպ չպատահեցաւ։ Տրէյֆիւս շատ առողջ կ'երեւար։ Նիստը տեւեց մինչեւ կէսօր։ Գաղտնի պարութային քննութիւնը վաղը պիտի աւարտի։

— Գաղտնի պարութային քննութիւնը աւարտելէն ետքը, զինուորական ատեանը պիտի սկսի քննել դիւանագիտական գաղտնի պարունակն։ Արտաքին գործոց նախարարութեան ներկայացուցիչ Պ. Բալէօլոկ հարկ եղած բացատրութիւնները պիտի տայ։ Տրէյֆիւս ալ ներկայ պիտի գտնուի։ Զինուորական ատեանին հրապարակային նիստերը շաբաթ օրը պիտի սկսին։ Քաղաքը հանդարտ է։ Կ'ըսուի թէ սեւ Բաթի մը Բլամ, թէեւ հիւանդ, սակայն շաբաթ առտու Ռէն պիտի հասնի։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ այսօր Պետերսպուրկէն ճամբայ ելաւ Բարիզ դառնալու համար։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսրը և Նախարարապետ Հօհէնլօէ իշխանը ուրբաթ օրը (վաղը) ներկայ պիտի գտնուին Էլպայի Ջրանցքին բացման հանդէսին։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Սքուբչինայի օգոստոս 19ին արտասովոր նիստի հրաւիրուելուն նպատակն է վաւերացնել տալ զինուորական ատեանին վճիռները' Պելկրատի վերջին դէպքերուն առթիւ դատապարտուած անձերուն նկատմամբ։

ԼՕՆՏՕՆ.— Անգլիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը այսօր փակուեցաւ առանց միջադէպի։

ՆԱԲՈԼԻ.— Սեւ Լերան գահաժառանգ Տանիլօ իշխանը և իշխանուհին քանի մը օրէն Նաբոլի կը սպասուին։

ԼՕՆՏՕՆ.—Թրանսվալէն առնուած հեռագիրներու վրայ' հարաւ-ափրիկեան հանքային արժէթուղթերու գիները այսօր նորէն ինկան։

ՍՕՖԻԱ.—Պաշտօնապէս պիտի հերքուին այն զրոյցները թէ Պուլկարիոյ նախարարապետ Պ. Կրէքօվի ու Ներքին գործոց նախարար Պ. Ռատոսլավովի միջեւ անհամաձայնութիւն մը ծագած ըլլայ' նախարարական տագնապ մը առաջ բերելու չափ սաստիկ։

ՎԻԷՆՆԱ.—Զափազանց տաք կ'ընէ։ Անցեալ օր հինգ կին և աղջիկ մը փողոցին մէջ մարեցան սաստիկ ջերմութեան հետեւանքով և հիւանդանոց տարուեցան։ Զինուորներու օրական մարզանքները դադրեցան։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ

Բերա, թիւ 1, Եէնի փողոց

Ուսումնարանը պիտի վերաբացուի առաջիկայ սեպտեմբերի 1ին, չորեքշաբթի օրը։

Ընդունելութեան պայմաններուն և ուսմանց ծրագրին տեղեկանալ փափաքող պատուական ազգայինք կրնան դիմել Տնօրէնութեան, երկուշաբթի և ուրբաթ օրերը, մինչեւ կէս օր։

Տնօրէնութիւն
Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆԻ
Բերա, 23 յուլիս 1899

407 3—10

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան և դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան' բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ. առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չիկայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։ — Ուրեմն խորհուրդ կու տանք ատամնազուրկ անձերու դիմել Տքթ. Պաւիի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ տեղը դնել երբերուն և անարմատ ակռաները, արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաներ պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, և այլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամենէն փափուկ, ամենէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաւիի' լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն, իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

ՍՄԻՌՆԱՅԻ ԹԱՏՐՈՆ

Բօնքօրտիայի իտալական խումբը այս գիշեր պիտի ներկայացնէ La Traviata։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ

29 Յուլիս 1899

Կ. ՊՈԼԻՍ.— Ծանրաչափ 755.
Ջերմաչափ 27.
Օդը պայծառ։
Կէս օր.— ժամը 4.50։

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ԴՈՒՐՍ

Ջերմաչափ	Զրոյէն վար	Զրոյէն վեր
Տրապիզոն	—	24
Սելանիկ	—	29
Իզմիր	—	19
Հալէպ	—	—
Էնկիւրի	—	—
Պրուսա	—	—
Արխանգել	—	9
Պետերսպուրկ	—	12
Մոսկուա	—	10
Բարիզ	—	16
Վիեննա	—	16
Օտեսա	—	14
Սօֆիա	—	19
Աթէնք	—	—

Սեւ ծովուն վիճակը Քիլիայի մէջ.— Հանդարտ։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԵՂԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	10
Ամէնէն բարձր գին	»	25	10 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	07 1/2
Ռումէլիի Երկթ. գաց.	Ֆր.	123	—
Ամէնէն բարձր գին	»	123	50
Ամէնէն վար գին	»	123	—
ԲԱՑՈՒՄ 29 Յուլիս			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	08
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	123	—
Օսմանիյէ		427	50
Ռէժի		210	
Օսմ. Պանքա		13	20
Քրէտի Ժէնէրալ Օսմ.		2	30
Երկրագործական Պանքա		7	—
Անս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	10
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	15
Թրամուէյ բաժնեթ.		635	—
» ժուիսանս		25	—
» պարտամ.	Ֆր.	480	—
Ջերքոսի ջուրի ընկ.	»	201	—
Քարաֆ Է. Պալաս	»	482	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	09
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Քոլ էմբէրիալ	»	90	10
Քըրմիզ	»	52	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	36
Մէճիտիէ	»	98	30
Ռուպլի Քղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լօնտօն 3 ամիս	Ղրշ.	109	05
» » » չէք	»	109	22 1/2
Բարիզ » »	Ֆր.	23	07 1/2
» » » չէք	»	22	93
Պերլին անտոկոս չէք	Մարք	18	52
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	96 3/4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 9 Օգոստ.			
Օսմ. փոխառութիւն 1886	մարք	112	75
Ռումէլիի երկաթուղի	»	125	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	87	20
Փոխ. Լօնտօնի վրայ 3 ամս.	»	20	29
ՎԻԵՆՆԱ, 9 Օգոստ.			
Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	62
» Լօնտօնի վրայ	»		—
Ռումէլիի երկաթուղի	»	60	80
Օսմ. Ռէժի	»	142	—

Սակարանին 15 օրեայ լիքիտասիոնը առջի օր կատարուելով 1000 գօնսոլիտի համար 47 1/2 ղրշ. և երկաթուղիի հաշ. 32 1/2 սանթիմ ըէբօռ եղաւ։

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէնէ միւպայեա օլունաճագ սէքսէն պին քիլօ Բիզօն բիրինճի իլէ ատի Մըսըրըն միւնագասասընա պաշլանըլաճաղըն վէ թէմուզըն եիրմի տօգուզունճու բէնճշէնպէ կիւնիւ Բիզօն բիրինճինին վէ ազիմօսըն իւչիւնճիւ սալը կիւնիւ ատի Մըսըրըն գարարը վիրիլէճէկինտէն իթպայէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթեպէր քէֆալէթնամէյի միւսթաճհըպէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայեէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 25 Թէմուզ սէնէ 315

3–3

Բէգա

Խազինէի Խասսաի Շահանէնէ միւպայեա օլունաճագ արփա իլէ սամանըն վէ Փրանսըզ քէլլէ շէքէրինին գարարը ազըմօսուն աչչինճի բէնճշէնպէ կիւնի վիրիլէճէկինտէն իթպայէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթեպէր քէֆալէթնամէյի միւսթաճհըպէն եէվմ մէզքիւրտէ նիհայեէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 28 Թէմուզ սէնէ 315

1–3

Բէգա

Խազինէի Խասսաի Շահանէնէ միւպայեա օլունաճագ պօյանըն գարարը ազըմօսըն իւչիւնճիւ սալը կիւնիւ վիրիլէճէկինտէն իթպայէ թալիպ օլանլարըն թէէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթեպէր քէֆալէթնամէյի միւսթաճհըպէն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայեէթ սաաթ տօգուզա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 28 Թէմուզ սէնէ 315

1–3

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY
ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ, ԱՆԳԼ. ԸՆԿ.
Հաստատուած 1852ին

Կենսական և հրդեհական ընկերութեան Անգլիա «Լանքաշիր Էնսիւրանս Գոմփանի» Էքսչէնճ Սթրիթ, Մանչեսթր։

Դրամագլուխ անգլ. ոսկի 3,000,000
Պահեստ » » 1,574,400

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Հրդեհի ապահովագրութիւն ամէն տեսակ սեփականութեանց վրայ, ինչպէս քարաշէն և փայտաշէն տուներ, կարասիք, վաճառականական ապրանք, եւն, եւն, ամենանպաստաւոր պայմաններով և սակերով։

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Այս ընկերութիւնը ամենէն նպաստաւոր պայմանները զորս կ'ընծայէ կեանքեր ապահովագրել ուզողներուն։

ՊԱՅՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ՄԸ

Տիեզերական ապահովագիր, անվիճելի, առանց սեղմումի և շահուց մասնակցութեան։

Մեն տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն
ՎՕՆՑ ՍԻԼԻԷՐ և ԸՆԿ.
Թիւ 4, Քիւչիւք Թիւնէլ Խան, Ղալաթիա
18—104

Պայլը Հաուզի հրատարակութիւնները կարդալ Դ-րդ երեսը։

ԻԼԱՆ

Շիրքէթի Խայրիյէ Իտարէսինտէն

Շիրքէթի Խայրիյէ իտարէսինտէ թուրթուն Տէֆթէրը Քէպիրէն միւբէլտիլ մէսպուս իքիւն մուքթէտիր պիր մէմուրըն փիննիւ ուհտէսինէ վէ հիսապաթըն վէ քիթապէթէ թէրֆիլէսին մուսապագա իմթիհանը իլէ ալընմաս մուքարրէր օլմագլա աղըստոսըն 17ինճի սալը կիւնիւ իճրա գըլընաճագ մուսապագայա թալիպ օլմագ արզուսունտա պուլունանլարըն մուսապագա սիճիլլի ահվալ էվրագըլէ, վէ մուգատտէմա պուլունտուգլարը տայրէսինտէ պիր կիւնա խիտմէթ օլմամադըլարընը միւպէյին շահատէթնամէլէրի համիլէն օլարագ հալէն, եէվմի մէզքիւրտէ Շիրքէթի Խայրիյէ իտարէսինէ կէլմէլէրի միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

28 Թէմուզ 1315 1—6

ԻԼԱՆ

(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

Զըվկըրը քեաղըտ թօփ 10 պէհէրի 40, սինէկէր քեաղըտը թօփ 5 պէհէրի 78, չըզկըլը ռօսթա քեաղըտը թօփ 10 պէհէրի 11, մէզքէւէ զարֆը ատէտ 5000 պէհէրի իւզ ատէտի 4 ղրշ. 20 փրյ., պոստանտան պէյազ թագվիլէ թօփ 10 պէհէրի 19. 25, օրթա թագվիլէ թօփ 150 պէհէրի 12. 18, քիւչիւք թագվիլէ թօփ 50 պէհէրի 8. 17, էսէրը ճէտվէլ թօփ 150 պէհէրի 23, էսկի քեաղըտընտան պամպաղ զարֆ ատէտ 2000 պէհէրի իւզի 27, քէզալիք պէյազ զարֆ ատէտ 2000 պէհէր իւզի 23, քէզալիք օրթա զարֆ ատէտ 3000 պէհէրի 19. 20, պու մէհիւր մումու գալըպը օն' պէհէրի 38, պայթլըգ գալըպու 1500 պէհէրի 35 փրյ., սիեահ գուրշուն գալէմ տէսթէ 200 պէհէրի 2. 20, մավի գուրշուն գալէմ տէսթէ 100 պէհէրի 2. 20, զամգ քիլօկրամ 100 պէհէրի 9, մավի բօյա քիլօկրամ 100 պէհէրի 32 փրյ., ամէրիքան պէզինտէն թօրպա 200' պէհէրի 1, բամպուգատան թօրպա ատէտ 200 պէհէրի 2. 20, պէյազ գըլթա մաքարա ատէտ 50 պէհէրի 4, իւմմիւմիլէ աթէշնա թօփ 100 պէհէրի 49, պու ինկիլիզ փիլսօլըքըն թօփ 5 պէհէրի 22. 20, պու սիլինտիր պաթաւը թօփ 20 պէհէրի 54, ատի սիլինտիր պաթաւը թօփ 30 պէհէրի 39, քէնարը խալըրգլը քիւչիւք թէզքէրէլիք տէսթէ 50 պէհէրի 14, քէնարը խալըրգլը քիւչիւք չիֆթէ թագրիրլիք տէսթէ 10 պէհէրի 14, պէյազ մէքթուպ զարֆը ատէտ 5000 պէհէր պինի 42, օրթա մէքթուպ զարֆը ատէտ 35,000 պէհէրի 38, պէյազ ինկիլիզ զարֆը ատէտ 1000 պէհէր իւզի 29, օրթա ինկիլիզ զարֆը ատէտ պին պէհէր իւզի 24, քիւչիւք ինկիլիզ զարֆը ատէտ 1000 պէհէր իւզի 19, էն քիւչիւք ինկիլիզ զարֆը ատէտ 5000 պէհէր իւզի 14 ղրշ։

Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի տայիրէ վէ իգլիմէրին 315 սէնէսի լէվազըմընտան օլարագ մէվգիի միւնագասայա վազ օլունմուշ օլան պէր վէճհը միւֆրէտաթ պալա եազըլըգ 32 գալէմ գըրթասիյէնին պէհէրի պալատա կէօսթէրիլմիշ օլան ֆիյաթլարըն թէնզիլի տօգուզ սինինտէ օլուպ կէլէճէք չէնպէ ազըմօսուն իքինճի պազար կիւնիւ իհալէ օլունաճագընտան թալիպ օլանլարըն պէլլի գըլընան վագըթտա թէմինաթ աքչէսի իլէ Նէզարէթէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Ֆի 27 Թէմուզ սէնէ 315։

ՊԱՅՊԼ ՀԱՈՒՍԻ
ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեւոր երգեր Հանդերձ եղանակօք, Հայատառ Թուրքերէն. 214 էջ. Կը պարունակէ իբր 270 եղանակներ և 313 հոգեւոր երգեր։ Գործը բոլորովին նոր չէ, այլ հին երգարանի մը նոր հրատարակութիւնը՝ վերաքննուած և բարեփոխուած, նաեւ ճոխացուած իբր 62 նոր երգերու և 70 նոր եղանակներով յաւելմամբ։ Մասնաւորապէս յանձնարարելի է Թրքախօս Հայոց, նաեւ այն ամէնուն որոնք Թուրքերէն կը կարդան և համ կ'առնեն Թուրքերէն հոգեւոր երգերէ։ Բոլոր երգերը յօրինուած են Աւետ. սկզբունքներու և վարդապետութիւններու համաձայն և կրնան հոգեւորապէս օգտակար ըլլալ Հայ ժողովուրդին ամէն դասակարգերուն անխտիր։ Գին 10 դահեկան։

Նոյն գիրքը առանց եղանակի և մանրագիր, գրպանի համար, էջ 344, գին 5 դահեկան։

Նոյնին խոշորագիրը դարձեալ առանց եղանակի, մամլոյ տակ, ի մօտոյ վաճառելի, գին 6 դահեկան։

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ Զինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.

Ամենահին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան

Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամաբար փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պատրաստ գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ Ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բանի՝ 4,545,160,943 Ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 Ֆր., 1897էն 1,424,000 Ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կը պատկանի Ընկերութիւնն և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք իբրեւ հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեկճարներու ետ տրուելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ժ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՈԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ, Պօրտօյի, Միջերկրական և Սեւ Ծովի միջեւ [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	
Բամպէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Փէյլըր	3000	Օսայրիս	2250
Փեաննըրուս	3000	Բէրըս	2350
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օռմանըր	3000	Գասքընի	1500
Մարքօնիս	2500	Վուլքէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և Ընկ.
Ուիթթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրփուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տոք Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

([illegible] Զօղրափեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապելի ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. [illegible]

Նորաձեւ եղանակաւ, [illegible] ակռաներ կը պատրաստեն, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին [illegible]

Ց. Գ. Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (ժամը [illegible]) [illegible] նաեւ ամէն օր, (ժամը [illegible]) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։

Գաւառացիք [illegible] դիմել [illegible], Թիւ 1 [illegible] փողոց։

QUINA LAROCHE

Նիհար, տժգոյն և ախորժակ չունեցող տղոց ու կիներու և հիւանդութենէ նոր ապաքինածներու համար, ըստ բժշկութեան, ամէնէն ազդու դեղը պողպատն ու քինինն է։ Պողպատը արիւնը կը թարմացնէ և կ'ուժովցնէ. իսկ քինինը՝ ստամոքսին պաշտօնը կը դիւրացնէ։ ՔԻՆԱ ԼԱՐՈՇ, այդ երկու ազդու դեղերէն բաղկացած ըլլալով, իր նմաններուն մէջ ամէնէն առաջինն ըլլալը կը հաստատէ այն 16,600 Փրանքի պարգեւը զոր ստացած է Փրանսական կառավարութենէն։ Քինա Լարոշ Կ. Պոլսոյ և գաւառներու դեղարաններուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ կը գտնուի։

Պիտի պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի

La VELOUTINE

[illegible]

CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 Թուական
([illegible]0 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Պ. Ալպէր Սիմըն
Ցակորեան խան, Վօյվօտա փողոց
Թիւ 67

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը
Օսմ. Պանքայի մասնաճիւղը
Եէնի ճամի հավլուսը փողոց,
Օսմ. Նամակատան դէմը

Դեր-գործակալ Պոլսոյ կողմը Պ. Ի. Զաւօլու
Մարբուճճըլար, Զարչըլը խան, Թիւ 21 194

Լ'ԱՆՔՌԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.

1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 239 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռոտոլֆ Հօհօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօհօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գոյոմոն Նաքօ, » » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնձէն
Ժան տը Վէնկհ-Ինկէնհայն

Կառավարութեան Քօմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20 ի Կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 Ֆր.
1898 ի հասոյթք 34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164 172 000 »

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյի [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՈՏՕՐ ՐԷԲԲԷՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ
ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ
Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր
ANDREAS SAXLEHNER
Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

Farbenfabriken vorm. Friedr. Bayer & Co.
ELBERFELD (Allemagne)

Somatose
ՍՈՄԱԹՕԶ

Անհամ փոշի

Միսին սննդական տարրերը միայն կը պարունակէ

ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

Տկար անձերու, տխեղծ մանուկներու, հիւծախտի, այլեւայլ ստամոքսային հիւանդութիւններու, ծննդական վիճակի, տղոց ողնաթեքութեան, հիւանդութենէ ապաքինածներու
եւ մանաւանդ
ՔԼՕՐՕԶԻ ՀԱՄԱՐ

Սոմաթօզը, առանց բացառութեան ախորժակ կը բանայ
4 շաբթուան մէջ 8 լիդր կ'աւելցնէ մարմնին ծանրութիւնը
Սոմաթօզը պէտք է ծախուի իրեն յատուկ պահարանով, 25, 50 և 100 կրամնոց տուփերու մէջ
320
Կը ծախուի ամէն դեղարաններու մէջ։ Կեդրոնատեղի Ճօն Բէնէխթէլ, Պոլիս 52—52

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ընդմէջ Հուլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ըլէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Գրօտանօ	1695	Մարէնկօ	2278	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարտէլլօ	3709	Սիբօ	1735
Արիօսդօ	2377	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միրանտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1832	Տօմինօ	937	Հինդու	3720	Միլօ	1057	Սօրէօ	1200
Թորոնթօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնթէվէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրազօ	1076	Տրագօ	1713	Հումպէր	586	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իտաքօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբօ	3827
Բրֆֆալօ	4431	Էկրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1529	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրքուատօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1481	Ջիլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2499
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քոլինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլամինդօ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքաքօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Ռիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2386
Ըրսէրօ	1334	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Ռինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Տոբօ շոգենաւը, Նաւապետ Բէյճ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Իդրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուտ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 28ին և օգոստոս 12ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ. գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Գիւմիւշճիւ Մէյտէն խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Գշ. 27/8 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 28/9 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (ճամբորդելով Աղեքսանդրեթ, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս)։
Եշ. 29/10 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 29/10 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 30/11 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի. 55

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

[illegible] Լիվըրփուլ և [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4561
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Աւրանիա	7268	Ալպա	2398
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2163
Սէֆալոնիա	5517	Քարիքա	2243
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1889
Ալէփփօ	2143	Մորոքքօ	1855
Քէտար	1876	Քամպանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Քաթալոնիա	4345		

«Սամարիա» շոգենաւը, Նաւապետ Քամբպէլ, հոս հասաւ։

«Վէրիա» շոգենաւը, Նաւապետ Գրէմըր, պիտի ճամբայ ելլէ սոյս շաբթու դէպի Լիվըրփուլ։

Դիմել առ. ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ և Արեւելքի միջեւ [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիրգօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիփշըն	3500
Քէսդրիան	10500	Ապրօըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Սօրմիան	8000	Անատոլիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէապիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինճօ	900
Վալօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Տալիան	350.		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը դրկել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ.
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՊԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (11)

ՍԻՄՈՆ ՊՈՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Բ

ԴԱՒԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

«Ժամանակ անցաւ, ճշմարիտ Իրմա աղջիկ մը ունեցաւ՝ զոր իմ սատանորդի հօրեղբայրս իրենը կարծեց։ Կը յիշե՞ս, Լալուէթ, թէ երբ Իրմայի խելագարելէն ետքը՝ պզտիկ Պէրթը սպրեցնելու համար հանգանակութիւն մը բացուեցաւ, անծանօթ մը շատ կարեւոր գումար մը ղրկեց այդ նպատակով։ Այդ անծանօթը Ֆարուա կոմսն էր։

Լալուէթ ու Մանտրինէ խնդալէն պիտի մարէին։

—Աւելին կայ, շարունակել սկսաւ Մէլքիոր։ Հակառակ իր վերջին աստիճան հիւանդ ըլլալուն, հակառակ այն տեսակ մը խցարգելութեան՝ որուն դատապարտուած է իր կնոջը կողմէ, հօրեղբայրս՝ Ֆարուա-Պէլէօզ դղեակին մէջ շարունակ «իր պզտիկ Պէրթին» վրայ կը մտածէ։ Կ'ուզէ տեսնել զայն, բայց որովհետեւ չի կրնար դղեակէն դուրս ելլել, հազար տեսակ բաներ կը խորհի՝ երջանկացնելու համար արկածախնդիր նաւազի մը այդ զաւակը՝ զոր իրենը կը կարծէ՝ և որ այս պահուս կը մեծնայ Օթէյլի մէջ, Օր. Ժանիսոյի հսկողութեան տակ. կարճ խօսքով մի՛ միայն անոր համար կ'ապրի։

—Զարմանալի ըլլալու աստիճան տարօրինակ է ատիկա, բայց վերջապէս ո՞ւր կ'ուզես յանգիլ։

Մէլքիոր քանի մը գաւաթ քօնեաք խմեց յաջորդաբար և շարունակել սկսաւ.

—Հիմա՝ քանի որ կոմսը իր աղջիկը տեսնելու փափաքէն կը մեռնի, պէտք է հնարք մը խորհինք, առեւանգենք պզտիկ Պէրթը և ապահով մէկուն քով պահենք զայն։ Յետոյ կոմսին վարպետ մարդ մը կը ղրկենք՝ օրինակի համար Մանտրինէն, և ըսել կու տանք որ եթէ կ'ուզէ իր աղջիկը տեսնել, պէտք է որ 200,000 Փրանք վճարէ։

Լալուէթ քիթը բերանը ծռմռեց։

—Ա՞ս է ըսաւ, սքանչելի գաղափար բամծ։

—Կատարելապէս։

—Բայց դուն խենդ ես, սիրելիս, շարունակեց Լալուէթ. այն պարագային ուր իրեն ատանկ դիմում մը ըլլայ, կոմսը խելքը ոստիկանութեան պիտի դիմէ։

—Բնա՛ւ. նախ որ շատ կը վախնայ իր կնոջմէն ու երբեք չպիտի ուզէ որ անիկա բան մը գիտնայ, և յետոյ՝ հաւատարիմ մնալով իր խօսքին՝ ոչ մէկ ատեն պիտի մտածէ տիկին Մէյլանի յիշատակը արատաւորելու։

—Իրաւունք ունիս, չէի մտածած բոլոր ատոնց վրայ. բայց ուրկէ՞ պիտի գտնէ 200,000 Փրանքը։

—Օ՜հ, ապահով եղիր ատոր համար. ես վստահ եմ որ պիտի գտնէ այդ գումարը։ Իր կինը՝ հինգ միլիոնէ աւելի հարստութիւն մը ունի որուն կէսը իրն է. ուրեմն ամեն միջոցի պիտի դիմէ իր այնչա՛փ կարօտցած զաւակը տեսնելու համար։

Լալուէթ մտածել սկսաւ։

—Նորէն իրաւունք ունիս, ըսաւ վայրկեան մը չափ խորհելէ ետքը. այդ միջոցը բանի գողութենէ մը շատ աւելի ապահով միջոց մըն է։ Միայն թէ՝ դըժուար կէտ մը մը կայ...

—Ո՞րը։

—Աղջիկը ինչպէ՞ս պիտի կրնանք առեւանգել։

—Ես ալ շատ փափուկ գործ մը կը նկատեմ ատիկա։

—Տեսա՞ր։

—Բայց վերջապէս անկարելի բան մը չէ։

—Կրնայ անկարելի չըլլալ, սակայն այդ տեսակ արարքները լեռներու վրայ միայն կրնան գործուիլ։

—Եւ նոյն իսկ Բարիզի մէջ։

—Կրնամ ըսել թէ օրինակները կան արդէն։

—Այն ատե՞ն...

—Պիտի փորձենք։

—Շատ լաւ. միայն՝ թէ քանի որ պիտի փորձենք, պէտք է անմիջապէս գործի սկսինք, առանց ժամանակ կորսնցնելու։

—Լա՛ւ։

—Մեզմէ իւրաքանչիւրին կատարելիք դերը յայտնի է արդէն։ Ես գաղափարը յղացայ. դուն պիտի գործադրես զայն, դուն՝ որ ուզած ատենդ Վիտօքի պէս կրնաս կերպարանափոխուիլ։ Իսկ Մանտրինէ՝ կոմսին պիտի երթայ, որոշուած առաջարկը ընելու։

Մանտրինէի գոյնը նետեց։

—Ո՛չ, ըսաւ, բնա՛ւ։

Լալուէթ ու Մէլքիօր զարմացած մնացին այս յայտարարութիւնը լսելով։

—Խղճմտութիւն Մանտրինէի քո՛վ, ըսաւ նախկին կատակերգուն։

—Այո՛, պատասխանեց պատանին, խղճմտութիւն և կամ նողկանք, եթէ կ'ուզէք։

—Եւ ըսել թէ քիչ մը առաջ փափաք կը յայտնէիր երթալ թալլել Ֆարուա-Պէլէօզի դղեակը։

—Այո՛ և միտքս չեմ փոխած բնաւ, ըսաւ Մանտրինէ՝ որուն գունատ այտերը յանկարծ կաս կարմիր կտրեցան։ Այդ անհուն ջատուկը՝ որ աղքատ մարդիկը կը տանջէ և կը նեղանայ որ անոնցմէ քիչ թուով կը մեռնին, կ'ընդվզեցնէ զիս. սիրով կը փափաքիմ կողոպտել զայն, չարչարել ու նոյն իսկ...։ Բայց առեւանգել պզտիկ անմեղ աղջիկ մը ու վիշտէն մեռցնել անիմաստ ու հիւանդոտ խեղճ մարդ մը՝ որ արդէն իսկ կը տանջուի, մատնիչի մը գործը տեսնել վերջապէս, ո՛հ, ատիկա բնաւ չպիտի կրնամ ընել. աւելի պիտի նախընտրէի պարկեշտ մարդ մը ըլլալ։ Ինծի ուրիշ մը առաջարկեցէք. սիրով պիտի ընդունիմ. բայց աղտոտ գործի մը մէջ մի՛ յուսաք որ մտնեմ։

Եւ երկարատեւ նայուածք մը ուղղելէ ետքը երկու մեղսակիցներուն՝ Մանտրինէ լաց ու խնդութի մը պէս դուրս թռաւ սրահէն։

—Ի՛նչ զարմանալի տղայ, ըսաւ Մէլքիօր, միա՛յն թէ մեզ չմատնէր։

—Այդ կէտին վրայ կրնաս հանգիստ ըլլալ. պէտք է շատ սահմանափակ գաղափար մը ունենաս այս տեսակ մարդոց մասին՝ ատանկ անմտած խօսք մը ըսելու համար։

—Տղուն ըսածը իրաւ է սակայն, շատ անարգ գործ մըն է զոր պիտի աշխատինք ընելու։

—Առ քեզի մէյ մըն ալ։ Եւ սակայն վերջ մը տալ պէտք է. ըսէ՛, ուրեմն անօթութենէ՞ մեռնի՞լ կ'ուզես. այո՛ թէ ոչ։ Յետոյ քու կերպերդ պարզապէս ծիծաղս կը շարժեն։ Ֆարուա կոմսը՝ կարծեցեալ Իրմա Պլանշարի հետ տեսնուած իրիկունը անշուշտ ձեռքը գոց չը պահեց. ի՞նչ եղաւ ուրեմն այդ դրամը։

—Լա՛ւ, լա՛ւ։

—Կը տեսնես ու առաջին անգամը չէ ատիկա։

—Իրաւունք ունիս։

—Ան ատեն մեր ծրագրին վերադառնանք. որոշուածին համեմատ միջոց մը վրաս կը մնայ պզտիկ Պէրթը առեւանգելու հոգը, անանկ չէ՞։

—Այո։

—Լաւ, արդէն ես ունիմ իմ միջոցներս։

—Ո՞րո՞նք են։

—Ինչո՞ւ պէտք, ձգէ որ հանդարտ գլխով ծրագրիս պատրաստութեամբը զբաղիմ։

—Շատ աղէկ. կը վստահիմ քեզի։

Եւ երկու իրարու արժանի մարդիկը վերջ տուին իրենց խօսակցութեան, աքցերնին յառած այն սեղանին՝ որուն առջեւ նստած էին և որուն վրայ գինին ու իւղը աղտի խաւ մըն էին կազմած։

(Շարունակելի)